De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 52. KAAPSTAD, DONDERDAG, 14 DECEMBER, 1882. NO. 14,217

UNION LIJN.

KONINKLIJKE MAILDIENST

De Stoombootmaatschappij "UNION" (GELIMITEERD).

De Stoombooten dezer Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar

ENGELAND,

via MADEIRA, om den anderen DINGSDAG, te St. HELENA en ASCENSION aanleggende op bepaalde tusschentijden.

Om de Veertien Dagen een Extra Boot tusschen de Maalbooten in.

MOOR, Kapt. CAINES, 19 Dec.
PRETORIA, Kapt. BAINBRIDGE, 2 Jan. 1883.
NUBIAN, Kapt. GRIFFIN, 16 Januarij.
TROJAN, Kapt. LAEMER, 30 Januarij.

NAAR DE KUSTHAVENS EN NATAL

Vertrekken zij WEKELIJKS, na aankomst van iedere Stoomboot van Engeland.

Retourkaartjes worden uitgereikt tegen verminderde Prijzen.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek bij de "Union" Maatschappij.

THOS. E. FULLER,
Direkteur-Generaal voor Zuid-Afrika.

Naar Engeland via St. Helena, Ascension en Madeira.

DE Kon. Maalstoomboot MOOR, S. R. P. CAINES, R.N.R., Gezagvoerder, zal als boven vertrekken op Dingsdag, 19 December, ten 4 ure n.m. Passagiers gelieven aan boord te gaan aan de Oostkaai (Alfred Dok), niet later dan 3 uur n.m.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich bij de Stoombootmaatschappij "Union."

Naar Mosselbaai, Algoabaai, Kowie en Oost Londen.

DE Kon. Maalstoomboot ASIATIC, H. J. N. HARRISON, Gezagvoerder, op of omtrent 18 dezer van Engeland verwacht, zal als boven vertrekken zoo spoedig mogelijk na ontlasting harer Kaapstadsche lading.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich bij de Stoombootmaatschappij "Union."

ZUID-AFRIKAANSCHE

KONINKLIJKE MAILDIENST.

De "Castle Mail Packets" Maatschappij.

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen **Dingsdag**, via **Madeira** en **Plymouth**, te **Sint Helena** en **Ascencion** aanleggende op bepaalde tusschentijden. Retourkaartjes worden uitgereikt tegen eene vermindering van 10 percent, tusschen Engeland en de Kaapkolonie en Natal.

1882.
Dec. 26.—GRANTULLY CASTLE, Kapt. C. H. YOUNG.

1883.
Jan. 9.—DRUMMOND CASTLE, Kapt. E. JONES, R.N.R.
Jan. 23.—KINFAUNS CASTLE, Kapt. A. WINCHESTER.
Feb. 6.—GARTH CASTLE, Kapt. R. DUNCAN.

ANDERSON & MURISON, Agenten.

OVERLEDEN,—Op Vrijdag, den 8sten December, ANNA ELIZABETH, Jongste Kind van den Eerw. Heer

J. N. VLOK, Piquetberg.

OVERLEDEN, aan de Paarl, op den 12den December, na een ziekbed van slechts 7 dagen, mijne teedergeliefde Echtgenoote, MARIA DOROTHEA DE VILLIERS, geboren JOUBERT, in den ouderdom van 53 jaren en 5 dagen. Diep betreurd.

JAN J. DE VILLIERS, JAN ZN.

WEGGELOOPEN

Twee Struisvogels,

TUSSCHEN de 9 en 10 maanden oud, van de Plaats "VISSERSHOK," KOEBERG. Die den Ondergeteekende, of den heer P. F. LINDENBERG, te Durban, berigt waar de Vogels zich bevinden zal beloond worden.

S. J. VAN DER SPUY, H.zn.

Vissershok, Koeberg.

---

400 Uitmuntende Kapater Bokken, groot en vet
500 Kaapsche en Merino Hamels.

Op Dingsdag, 19 Dec. aanst.,

(inplaats van 12 December zoals vroeger geadverteerd)

ZULLEN opgemelde Bokken en Schapen publiek verkocht worden aan KLAPMUTS STATIE. Zij zullen zeker present zijn.

A. C. CILLIERS.

Paarl, 7 Dec. 1882,

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

De Weleerw.

Dr. SOMERVILLE,

DE EVANGELIST,

DEZE WEEK van Engeland verwacht wordende, zal er een vergadering voor gebed voor zijn werk gehouden worden, in het **ZUID-AFRIKAANSCH ZENDINGSGESTICHT, LANGESTRAAT**, op **(MORGEN) VRIJDAG-AVOND, TEN HALF 8 URE.**

WELLINGTON.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
Vaste en Losse Goederen
OP
MAANDAG, 18 DECEMB.,
's Morgens ten 10 ure.

DE Ondergeteekenden, gelast door den Heer PHILIPPUS P. ERASMUS, zullen op bovengemelden datum Publiek Verkoopen, op de plaats zelve:

I. De welbekende zeer Vruchtbare Wijn- en Zaaiplaats "HOEDENKAS," gelegen te Groenberg. Zij is beplant met circa 15,000 Wijnstokken, allen in volle dragt, Vruchtboomen en beeft extra Zaailanden.

II. LOSSE GOEDEREN:

125 Zakken Haver
10 Do. Rogge
1000 Bos Dekstroo
Een quantiteit Haverstroo, Koorn, Kaf
5 Gedresseerde Ezels, 3 jaren oud.
2 Karpaarden
1 Wagen
1 Open Kar
Tuigen, Zwingels, Graven, Pikken, Leggers, Kuipen, Halfamen, Ankers, Trap- en Onder Balies
1 Geweer, enz., enz.

III. HUISRAAD:

Het gewone assortiment.

J. FRED. PENTZ & Co.,
Afslagers.

Wellington, 6 December 1882.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

Eerste Klasse Ezels en andere Levende Have, Hooi en Granen, enz., enz.,

OP

Donderdag, 21 dezer,

TER PLAATSE

"ALTONA,"

Nabij Philadelphia, Koeberg.

DE Ondergeteekende, de Boerderij voor een andere Bezigheid verwisselende, zal als boven doen Verkoopen:

25 Gedresseerde Ezels, waaronder het welbekende lichtgele span
1 Paar Vos Karpaarden
1 Do. lichtbruine Paarden, 3 jaren oud
1 Do. Roadster Merries, 4 jaren oud
1 Merrie, naar "Catalpa" (met pedigree)
6 Do. sommige met Veuleus
10 Kerrie Koeijen, op Kalven staande
20 Aanteelbeesten
200 Lammeren
200 Mudden Baard Koorn (prima qualiteit)
Een Mijt van 60 Wagen Vrachten beste Havergerven
1 Bokwagen, bijna nieuw, Tuigen, Ploegen, Zwingels, Kettingen, enz., enz.

Het zou bijna noodeloos zijn hierbij te voegen dat al het Trek-, Aanteel- en Slagtvee in bijzonder vette conditie en van goed ras is.

Vrij vervoer van en naar Klipheuvel Statie.

JACS. VAN DER SPUIJ.

EZELS! EZELS!

80 Uitgezochte Montevideo Ezels.

Op Dingsdag 19 Dec. aanst.

ZULLEN opgemelde Ezels publiek verkocht worden aan KLAPMUTS STATIE. Deze Ezels zijn reeds een vol jaar in de Kolonie en gewoon aan de weide, in extra conditie en geschikt voor dadelijk gebruik.

HENRY MORKEL, W.zn.

Paarl, 12 Dec. 1882.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
STRUISVOGELS,
PAARDEN, VARKENS,
Huismeubelen, Enz. Enz.,
Te SLOT VAN DE PAARL.

In den Insolventen Boedel van EVERT JOHANNES GROBBELAAR, Handelaar.

OP MAANDAG, 18 DEZER,

ZAL de Ondergeteekende als eenig Curator publiek doen verkoopen

1 Paar Vogelstruizen met Kuikens, 2 Merries, 2 Zeugen en een lot kleinen.

VOORTS:

1 Dogkar, 1 Open do., 1 Brandewijnketel, Kuipen, Leggers, Halfamen, Ankers, Trechters, Ladders, Ploegen, 1 Geweer, 1 Horloge met Ketting, 2 Doz. Stoelen, Ronde en andere Tafels, 2 Kasten, IJzeren Katels, Glas- en Aardewerk en eene hoeveelheid andere Goederen, te veel om te melden.

A. B. DE VILLIERS, P.J.zn.,
Eenig Curator.

Paarl 12 Dec. 1882.

D. Villiers, Faure & Co., Afslagers.

Koloniale Weeskamer en Trustmaatschappij.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
Kostbare Vaste Goederen,
TE SWELLENDAM.

In den Insolventen Boedel van GEORGE J. LAMB.

OP ZATURDAG, 23 DEZER,

ZAL WORDEN VERKOCHT OP DE PLAATS ZELVE.

1. De Kostbare en Uitgestrekte Bezigheids Gebouwen, die op het oogenblik goed verhuurd zijn en gebruikt worden als Koffiehuis, Privaat Logieshuis en Kleermakers Bezigheid. Sommige van de Kamers zijn voor Kantoren verhuurd. Het Eigendom is gelegen in de Mainstraat nabij de Publieke Kantoren, Standard Bank en de Hollandsche Geref. Kerk.

2. Een net en gerieflijk Cottage in het beneden gedeelte der Stad, dat altijd tegen winstgevende prijzen verhuurd is aan hoogst fatsoenlijke Huurders.

Verkooping te beginnen ten 11 ure.

Liberaal Bonus zal gegeven worden.

G. W. STEIJTLER, Eenig Curator.

Gebouw der Kamer, No. 3 Kerkplein,
Kaapstad, 8 December 1882.

H. H. VAN BREDA, Afslager.

STELLENBOSCH.

DE STELLENBOSSCHE DISTRIKTSBANK (Beperkt), is Heden Geopend voor Algemeene Bankbezigheid.

Op last der Derectie,

R. C. VAN REENEN,
Kassier.

Stellenbosch, 6 December 1882.

WELLINGTON.

DE GROOTE KWARTAALS-MARKT alhier zal gehouden worden, op

Donderdag, den 28sten December a.s.,

TE BEGINNEN 'S MORGENS TEN HALF ZES URE.

Op last van Commissarissen,

F. W. DE WET,
Secretaris.

Municipaliteits Kantoor,
Wellington, 12 December 1882.

Publiek Boekhouden en Algemeen Agentuur.

DE Ondergeteekende meldt zijnen Vrienden en het Publiek dat hij een Zaak begonnen is als Publiek Boekhouder, Algemeen-, Boedel- en Huisagent, enz., en vertrouwt dat zijn uitgebreide ondervinding in den Handel in Kaapstad en Buiten, en ook als Boekhouder van de Kaapsche Handelsbank, hem in staat zal stellen alles hem toevertrouwd naar behooren te verrigten.

S. TWYCROSS.

No. 8, Burmesters Chambers, Kaapstad,
4 December 1882.

OPGERIGT 1823.

STIGANT'S

MEUBEL-EN TAPISSERIEMAGAZIJN

EN

BEGRAFENIS-LEVERANCIERS.

DAAR de Bezigheids Gebouwen in de Plein- en in de Zieke-straat door Brand vernield zijn, zijn er schikkingen gemaakt om de Zaak als gewoonlijk voort te zetten in de ODD-FELLOWS' HALL, No. 46, Pleinstraat, die men heeft verkregen als een MEUBELMAGAZIJN en waar er nu te zien is een Groot en Gevarieerd Assortiment Eet-, Voor- en Slaapkamer-, Kantoor- en Boekerijmeubels, Brusselsche en Tapisserie Tapijten, Vloerkleeden, Linoleums, Hennep-, Klapperhaar- en Chineesche Matten, Deurmatten, enz., die tegen Billijke Prijzen van de hand gezet zullen worden.

Allen die bezig zijn te Meubileeren worden verzocht te komen en den Voorraad te bezigtigen.

Het Kantoor is te No. 39, PLEIN-STRAAT, naast de Stoomwasscherij.

De Werkplaats en Pakhuizen zijn te No. 12, KAZERNE-STRAAT, alwaar er nog een groote hoeveelheid Meubels in nog onuitgepakte kisten is.

Er zijn schikkingen gemaakt voor het leveren van eenig niet in eigen Voorraad zijnde Artikel; dus zal er geen verzuim plaats vinden in de uitvoering van Bestellingen.

Eene Bezending Meubels, IJzeren Ledikanten, enz., is per de "Roman Empire" gearriveerd. Berigten zijn ontvangen van Bezendigen per "Lady Harewood" en de S.S. "Seraglis" en men verwacht verdere Bezendingen per Stoombooten.

Wagens op Veeren te huur voor het verwijderen van Meubels, enz.

Orders voor Begrafenissen zullen prompt uitgevoerd worden door den Heer W. T. STIGANT.

PUBLIEKE VERKOOPING.

DE Ondergeteekende zal Publiek doen Verkoopen, in den Insolventen Boedel van ALBERT GILDENHUYS, op

Maandag, 18 Dec. e.k.,

TER PLAATSE

"RAASGAT," PIQUETBERG,

1 Kar	20 Zakken
2 Ploegen	2 Schoppen
1 Lot Riemen	1 Graaf
1 Zweep	1 Krib
1 Waterkar	1 Wagen
1 Kruiwagen	3 Houten Katels
3 Pikken	9 Stoelen
1 Vleeschbalie	2 Tafels
6 Vorken	Keukengereedschap

De te Veldstaande Oogst, bestaande uit:

Koorn	Rog en
Haver	Garst.

Ververschingen gelieve men zich zelf van te voorzien.

EMILE H. VAN NOORDEN,
Eenig Curator.

Vendu-Kantoor,
Piquetberg, 15 Nov. 1882.

Zeldzame Kans!

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
Kostbare Vaste en Losse Goederen. Vaatwerk, Wagenmakershout, Enz.,
AAN
DE NOORDER PAARL.

DE Ondergeteekende zich eene Plaats gekocht hebbende en op het punt staande de Paarl te verlaten, zal Publiek doen Verkoopen op

Maandag, 18 December a.s,

I. Zijn verkieslijk WOONERF, gedeelte van de Plaatsen "*Opt'enhorst*" en "*Olijfboom*," beplant met 14,000 uitgezochte Wijnstokken en allerlei Vruchtboomen, terwijl de Wijngaard aanmerkelijk vergroot kan worden, op vruchtbaren grond. De Gebouwen bestaan in een net gerieflijk Woonhuis, 2 Huurhuizen met Wagenmakers- en Smidswinkels annex, Stallen, Enz., alles onder IJzeren Dak en in den besten staat van reparatie.—Dit Eigendom is goed voorzien van loopend water en is wegens deszelfs ligging zeer geschikt voor den handel.

II. Zeker ERF met daaropstaand Gebouw, verdeeld in 4 Huurhuizen, onder IJzeren Dak, gelegen op Van der Poels Plein en goed verhuurd.

III. Vier ONBEBOUWDE ERVEN, annex bovenstaande, beplantmet een Dennenbosch.

VAATWERK: — Stukvaten, Kuipen, Trap- en Onderbalies, Leggers, Okshoofden, 1 Extra Brandewijnketel, 2 Leggers Extra Wijn, Enz.

WAGENMAKERSHOUT:—500 lange Speken, 300 korte Do., 500 Wagenvellings, 100 Kar Do., 500 voet Beschot, 25 Stinkhouten Planken, 20 Wagen- en Karnaven, 30 Draaiborden, 5 Ossenwagen-Tangen, 10 Achter-Tangen, 24 Veerwagen- en Karwielen, 8 paar Karvere, 8 Patente Assen, 1 Draaibank, compleet, 1 Steurmachine, 2 Smidsblaasbalgen, Aambeelden, en alles wat tot een Completen Wagenmakers- en Smidswinkel behoort.

EINDELIJK:—Eenige artikelen Huisraad, waaronder 1 Extra acht dagen loopende Huisklok en diverse andere artikelen, te veel om te melden, en 1 Extra Melkkoe.

R. P. PEROLD.

BONUS! BONUS!

J. S. MARAIS & Co., AFSLAGERS.

N.B. De Vaste Goederen zijn intusschen uit de hand te Koop.

Het Paarlsche Gymnasium.

DE JAARLIJKSCHE BAZAAR ten voordeele van bovengemeld Opvoedings Instituut, zal (D.V.) gehouden worden, in het Gymnasium Gebouw,

Op Woensdag, den 20sten dezer,

Aanvang nemende ten 9 ure in den Morgen.

De Verkooping zal ook in den Avond voortgezet worden.

Ingezonden Goederen zullen met dank worden ontvangen door Mevrouw Louw, aan de Pastorie (Gymnasium Gebouwen), en door den Wel-Ed. Heer GIDEON JOUBERT, Achter de Paarl.

J. S. DE VILLIERS,
Hon. Secretaris.

TENDERS.

BANK AANDEELEN.

TOT op den 21 DEZER zullen aan het Kantoor van de *Zuid Afrikaan* TENDERS, gemerkt "U. B." worden ontvangen voor **Veertien Aandeelen in de Union Bank.**

CALVINIA.

E. B. WATERMEIJER,
Gouvernements Landmeter,

Adres:

Onder bezorging van
Den Heer A. J. VAN REENEN,
Calvinia.

WELLINGTON.

Kerstmis! Kerstmis!!

40 Eerste Klasse Slagtossen
10 Prachtige Slagtkoeijen.

OP DINGSDAG, 19 DEC. 1882,

NA AANKOMST VAN DEN 1STEN TREIN,

ZAL bovengemeld getal Ossen en Koeijen Publiek worden Verkocht uit de MARKT-KRAAL.

Zij zullen zeker present zijn.

Heeren Slagters en Anderen die iets voor Kerstmis hebben willen, moeten deze gelegenheid niet laten voorbijgaan. De Beesten worden gewaarborgd gelijk te staan met de beste dit Jaar uit de Marktkraal Verkocht.

J. J. MINNAAR,

Wellington, 11 December 1882.

J. Fred. Fentz & Co., Afslagers.

Belangrijke Verkooping
VAN
VASTE
EN
LOSSE GOEDEREN
AAN DE PAARL.

In den Insolventen Boedel van FRANCIS HEPBURN, Wagenmaker.

DE Ondergeteekende zal publiek doen verkoopen, op

VRIJDAG, 22 DEZER,

MET RUIM BONUS,

1. Des Insolvents Erf, met het daaropstaande Woonhuis onder IJzeren Dak, zijnde een net Cottage, Wagenmakers Winkel en Buiten Vertrekken, gelegen te Bredas Villa, zijnde een gedeelte van de gewezen Oude Pastorie.

2. Twee Erven annex gelegen, beplant met Vruchtboomen, Wijngaard, enz.

LOSSE GOEDEREN:

Een Voorkamer Set, 2 Ronde Tafels, Schilderijen, Tapijten, Amerikaansche Stoelen, Aanzet Tafels, IJzeren en Houten Ledekanten, 2 Kasten, Kisten, Glas-, Aarde- en Porcelein Werk.

VOORTS:

4 Schroeven, groote Zagen, Kleine do., Schroeven, Beitels, Bijlen, Wagenmakersgereedschap, 1 paar Tuigen en een menigte andere Goederen te veel om te melden.

J. F. P. PEROLD,
Eenig Curator.

Paarl, 13 December 1882.

DE VILLIERS, FAURE & Co., Afslagers.

DE PAARLSCHE BANK.

Berigt aan Deelhebbers.

MITS deze wordt kennis gegeven dat, ingevolge het veranderde Artikel 22 van de Acte van Overeenkomst van boveugemelde Maatschappij, de JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING van DEELHEBBERS gehouden zal worden ten Kantore der Bank, op

Vrijdag, 12 Januarij 1883,

's Morgens ten 10 ure,

Ten einde van Directeuren te ontvangen een Algemeenen Staat van de aangelegenheden der Bank, om drie Directeuren te kiezen in de plaats van de Wel-Ed. Heeren O. I. DE VILLIERS, P. R. RETIEF en F. J. HUGO, P.zn., die bij beurtwisseling aftreden, een van wie weder herkiesbaar is, en voorts tot Algemeene Bezigheid.

Op last van den Raad van Directeuren,

J. J. F. LE ROUX,
Kassier.

Paarl, 11 December 1882.

Lijst van Deelhebbers Verkiesbaar tot Directeuren.

Bissenx, Eerwd. Isaac	Nieuwoudt, J. H.
Brink, Jacs. J.	Niekerk, O. T. van
Blerk, A. D. J. van	Niekerk, J. P. van
Blignaut, Jacobus	Pre, Jac. H. du
Bosman, Jan D.	Retief, F. H., D.zn.
Basson, J. H. A.	Retief, P. J., P.zn.
Cillie, C. D.	Retief, F. H., P.zn.
Ensliu, J. H., A.zn.	Roux, Jacs. J. le, Joz.z.
Furter, A. A.	Roux, P. A. le
Horak, D. G.	Roux, Jozua J. le
Hugo, F. J., Sen.	Roux, J. J. F. le, Joz.zn.
Hugo, F. J., P.zn.	Roux, Jac. J. le, Jr.
Herbet, F. A.	Retief, P. R.
Hugo, J. F.	Sparenburg, A. A.
Hauman, P. E.	Spuy, H. J. van der, D.z.
Krige, W. A., P.zn.	Spuy, D. J. A., M.zn.
Louw, C. W.	Toit, Gulliane J. du
Malan, G. D.	Toit, S. F. du
Marais, D. F.	Villiers, O. T. de, Sen.
Malan, J. J., J.F.zn.	Villiers, Jac. J. de, J.J.z.
Minnaar, P. D.	Villiers, A. B. de, P.J.z.
Mostert, A. B.	Vos, P. W. de, D.zn.
Minnaar, G. W.	Villiers, D. J. de
Marais, Jacs. F.	Villiers, J. S. de, Jr.
Malan, P. J., J.F.zn.	Villiers, F. A. E. de, Jr.
Malherbe, G. J.	Villiers, Jacob R. de
Malan, David, J.F.zn.	Villiers, C. A. de
Moll, Cornelius	Ville, Jan D. de, Sen.
Malherbe, Jozua, P.	Ville, P. B. de, Jr.
Malherbe, W. D.	Villiers, Jb. J. de, A.P.z.
Minnaar, Paul	Wall, Eerw. G. van de
Malan, F. J. D.	

Eene Jonge Dame

ZOEKT EENE BETREKKING A GOUVERNANTE.—Onderwijst landsch, Engelsch, Fransch en Duit Muziek voor eerstbeginnenden. Refle den gelieven zich te adresseren, aan Bo Postkantoor, Kaapstad.

500 Extra Vette
SCHAPEN EN BOKKEN.

Op Donderdag, 21 Dec. a.s.,

ZAL opgemeld getal SCHAPEN en BOKKEN, in extra goede conditie, publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE, en zullen zeker present zijn.

D. M. DU TOIT, S.zn.

Paarl, 13 Dec. 1882.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

NIEUWE MARKT.

Van 12 en 13 December, 1882.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen, per 3 bs. ...	0	6	0	—	0	12	0
Abrikozen, per 100 ..	0	0	7½	—	0	2	0
Boter, per lb. ...	0	2	0	—	0	2	2
Beet, per bos ...	0	0	1½	—	0	0	2
Druiven, per stuk ..	0	0	8½	—	0	0	10½
Eijeren, per 100 ...	0	11	3	—	0	14	6
Eenden, per stuk ...	0	2	6	—	0	3	3
Groene Uijen, per bs. ..	0	0	0½	—	0	0	0¾
Ganzen, per stuk ...	0	4	4	—	0	5	2
Groene Boonen, ...	0	6	0	—	0	6	6
Groene Erwten, ..	1	0	0	—	1	1	0
Hoenders, per stuk ..	0	2	0	—	0	3	6
Honig, per bottel ...	0	0	8	—	0	0	8½
Kool, per stuk ...	0	0	1½	—	0	0	4
Kalkoenen, per stuk	0	6	6	—	0	15	9
Komkommers, ...	0	4	2	—	0	5	6
Knolkool, per bs ...	0	0	1½	—	0	0	1½
Kropsla ...	0	0	0¼	—	0	0	0½
Patattes ...	0	8	0	—	0	9	0
Pruimen, ...	0	0	7½	—	0	3	0
Peren, ...	0	2	0	—	0	3	0
Pisangs, per bos ...	0	3	6	—	0	4	6
Pijnappelen, ...	0	0	10	—	0	0	10
Rapen, per bos. ..	0	0	0¼	—	0	0	0½
Radijzen, per bos. ..	0	0	1	—	0	0	1¼
Tomatoes ...	0	2	4	—	0	4	5
Vijgen, ...	0	3	0	—	0	4	6
Wortelen, per bos ...	0	0	0¾	—	0	0	1
Witte Wortelen, ...	0	0	1½	—	0	0	1½

MARKTPRIJZEN.

Van 12 en 13 December, 1882.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen, pr. 3 bs.	0	6	0	—	0	11	9
Abrikozen, ...	0	0	9	—	0	1	0
Beet, per bos. ...	0	0	1	—	0	0	1
Boter, per lb. ...	0	2	3	—	0	2	3
Eijeren, per 100 ..	0	12	6	—	0	13	6
Eenden, per stuk ..	0	2	6	—	0	3	2
Groene Boonen, ...	0	6	0	—	0	6	4
Groene Uijen, ...	0	0	0½	—	0	0	0¾
Grenadillas, ..	0	0	8½	—	0	0	8½
Groentemerg, ..	0	0	1	—	0	0	1
Hoenders, per stuk...	0	2	8	—	0	2	11
Haverg, pr. 100 lb....	0	4	6	—	0	6	3
Komkommers, pr. 100	0	2	7	—	0	6	0
Kool, per stuk ...	0	0	1½	—	0	0	2¼
Kalkoenen, per stuk	0	12	9	—	0	12	9
Pompoenen, per stuk	0	0	1½	—	0	0	3
Koren, ...	1	4	7	—	1	4	7
Pruimen, per 100	0	2	0	—	0	2	0
Rapen per bos. ...	0	0	1	—	0	0	1½
Vijgen, per 100 ...	0	1	8	—	0	1	8
Wortelen, per bos ...	0	0	1½	—	0	0	1½

Dingsdag, 12 December, 27 Wagens en 25 Karren.
Woensdag, 13 do. 12 do. 17 do.

MAANSVERANDERINGEN.

December 17, Eerste Kwartier, 5u. 53m. n.m.
December 24, Volle Maan, 4u. 55m. n.m.

GEDOOPT.

In de groote Ned. Geref. Kerk, op Woensdag, 13 December, door den WelEerw. Heer A. J. Steytler: Een zoon van den heer Abraham Johannes Abrahamse, met name Daniel Mills. Eene dochter van den heer John Richards, met name Jacoba Dorothea. Een zoon van den heer Pieter Joseph Vink, Jr., met name Pieter Joseph.

GETROUWD.

In de groote Ned. Geref. Kerk, op Maandag, 11 December, door den WEerw. hr. A. J. Steyler, de heer Jesaia Samuel Howdenberg, met jongejufv. Catherine Buck; de heer Carel Francisco Keet, met jongejufv. Maria Elizabeth Hendrika Maneveld.

OVERLEDEN.

December 6.—De heer Jan Bloemendaal Spyker, oud 63 jaren.

December 7.—Wynberg, de WelEerw. Dr Philip Eduard Faure, in zijn 72ste jaar.

"ZUID AFRIKAAN" ALMANAK.

TEGEN het Nieuwe Jaar zal een BLAD-ALMANAK in verband met de "Zuid Afrikaan" worden uitgegeven. Daarvoor bestemde Advertenties moeten voor den 15den DECEMBER worden ingezonden.

HOFMEYR & REGTER.

BENOODIGD

EEN ONDERWIJZER, voor van een tot vijf jaar.

Adres: D. P. v. d. HEEVER.
Klipfontein, Ventersburg, Kaapkolonie.

De Zuid-Afrikaan.

DONDERDAG, 14 DECEMBER 1882.

EENE NIEUWE WIJNBOUWERS-VEREENIGING.

HET is een lange tijd geleden sedert iets onze wijnboeren zoo onaangenaam heeft aangedaan als het te gronde gaan van de Z. A. Wijnbouwersvereeniging. De teleurstelling berust niet alleen op het in duigen vallen van al de schoone vooruitzigten, welke den deelhebbers bij de stichting der Vereeniging werden voorgehouden omtrent het verbeteren van, en het vinden van nieuwe markten voor onzen Kaapschen wijn; ook niet slechts op het verlies van geheel het belegde kapitaal, en zelfs niet op het feit, dat de onderneming geliquideerd en al haar voorraad in den handel gebragt wordt, juist nu Kaapsche wijn zoo laag in prijs is, en daardoor al ligt eene verdere prijsdaling zou kunnen worden veroorzaakt. Dit een en ander zou reeds genoeg zijn om den wijnbouwer en vooral om den wijnbouwenden deelhebber treurig te stemmen. Maar daarbij komt nog eene verdere overweging. In de laatst verloopen maanden is de eene wijnkooper en stoker na den ander bankroet gegaan. De mededinging naar de produkten van den wijnboer is daardoor merkelijk verminderd. Inderdaad met een kleine verstandhouding [illegible] een paar der overgebleven groote [illegible] stokers, de wijnhandel gemakkelijk monopolie kunnen worden, tot groot nadeel van den producent. Vooral daarom is het, dat de val van de Wijnbouwersvereeniging in de wijnbouwende distrikten betreurd wordt. Daarom gaat men den volgenden wijnoogst bezorgd te gemoet. En daarom ook is men aan het uitzien naar middelen om de leemte die is veroorzaakt door de insolventie der Wijnbouwersvereeniging eenigzins aan te vullen.

Kort geleden was er sprake van de stichting eener nieuwe Wijnbouwersvereeniging, die de pakhuizen, het vaatwerk en de wijnen, in zooverre als deze deugen, der pas overledene zoude kunnen opkoopen, en de zaak op een beteren grondslag voortzetten. Nu echter hooren wij daarvan niet meer gewagen. En toch, indien het plan nog niet geheel in rook is vervlogen, dient er ten eerste werk van te worden gemaakt. Immers, het zou maanden eischen om de nieuwe maatschappij op de been te brengen, en intusschen zou de gansche inboedel der Wijnbouwersvereeniging onder den hamer en aan den man gebragt kunnen worden.

Dat zullen de mannen, die voornemens waren om het plan ten uitvoer te brengen, wel ruim zoo goed begrijpen als wij zelve. Wij leiden daarom uit hunne werkeloosheid af, dat zij geen kans zien het plan ten uitvoer te brengen, en het daarom geheel hebben laten varen. Ook wij twijfelen er aan, of het eenig iemand juist nu zou gelukken, om een geheel nieuwe onderneming met genoegzaam kapitaal op touw te krijgen. Niet omdat het den belanghebbenden thans aan geld ontbreekt. Integendeel, het gemak waarmede de Stellenbosschers hunne nieuwe Bank stichtten, en waarmede honderden der nieuwe aandeelen in de Wijnbouwersvereeniging aan de Paarl en elders werden geplaatst, bewijst duidelijk, dat, hoe schralen tijd wij thans ook mogen beleven, het in onze Westelijke wijndistrikten geenszins aan klinkende munt ontbreekt. Maar het is onmiskenbaar, dat de volslagen mislukking der jongste onderneming den wijnboer heeft vervuld met groot wantrouwen omtrent elke nieuwe onderneming van denzelfden aard en hem huiverig heeft gemaakt zijn opgespaarde penningen daarin te beleggen. Voordat hij dit laatste doet zou hij volmaakte zekerheid moeten erlangen omtrent de bekwaamheid, eerlijkheid en vooral omtrent de omzigtigheid der mannen die aan het hoofd der zaak zullen staan. Hem zouden degelijke waarborgen moeten verschaft worden tegen den roekeloozen dobbelgeest en de strafwaardige slordigheid die de Z. A. Wijnbouwersvereeniging ruïneerden. Maar het spreekt wel als van zelven, dat noch die zekerheid zoude kunnen worden erlangd, noch die waarborgen zouden kunnen worden verschaft, voordat de deelhebberslijst volteekend en de direkteuren aangesteld zouden zijn, d. w. z. voordat de gansche zaak haar beslag zou hebben gekregen. "Maar dan," zegt de wijnboer, "ben ik voor goed vast"—en gevolgelijk knoopt hij den zak digt.

Maar zullen onze wijnbouwende vrienden daarom gedoemd worden om, ter neder geslagen en toch nietsdoende, den volgenden wijnoogst tegen te gaan? Ons dunkt dat dat niet behoeft. Nog is de gelegenheid hun niet benomen om zichzelven te helpen. Bestaan er al gegronde redenen om zich niet te wagen aan de stichting eener splinternieuwe maatschappij, dezen zijn nogthans geene redenen waarom zij niet zouden pogen eene reeds bestaande maatschappij uit te breiden.

Aan de Paarl heeft men een Wijn- en Brandewijn Maatschappij. Zij werd gesticht in het jaar 1856, met hetzelfde doel als dat der pas verongelukte vereeniging. Zij zou een kapitaal hebben van £60,000 in 6000 aandeelen van £10 ieder. Maar het was een tijd van groote geldschaarschte en de wijnboeren namen slechts in zeer geringen getale aandeelen. Het gevolg was dat slechts 1500 aandeelen werden uitgereikt. Dat getal werd later tot 2000 opgevoerd, waarop £5 ieder werd opbetaald. De maatschappij had alzoo een kapitaal van niet meer dan £10,000. Het was haast bespottelijk te verwachten, dat zij met zulk een bagatel iets van belang zou kunnen uitrigten. En toch zij heeft, na aanvankelijk mede gesukkeld te hebben, het zoo ver gebragt, dat zij niet alleen aan de Paarl, maar ook te Kaapstad pakhuizen heeft—dat haar wijn geregeld in Holland en in Duitschland aan den man wordt gebragt en er gewild is ook—dat zij jaarlijks een mooi dividend betaalt en bij dat al een reserve fonds van £3600—meer dan een derde van het deelhebberskapitaal—heeft opgegaard. Zij bezit aan de Paarl alleen in haar eigen pakhuizen bergplaats voor ruim 2000 leggers wijn en in gehuurde gebouwen voor nog eenige honderden leggers meer. Zij bezit een uitstekend goed uitgeruste groote stokerij, waarin zij spiritus maakt voor haar eigen gebruik, zoowel als voor den handel. Zij bezit een gevarieerden wijnvoorraad die niet ver van £50,000 moet waard zijn en die een goeden naam heeft door de gansche Kolonie. Zij koopt en verkoopt jaarlijks eenige duizenden leggers wijn, en zij zou wel tienmaal meer kunnen koopen en verkoopen, ware haar kapitaal grooter.

Hier heeft men nu eene maatschappij, die den toets der jaren heeft doorgestaan,—die door de ondervinding is bewezen goed bestierd te worden—die in de stilte belangrijke diensten heeft bewezen en met meer kapitaal nog oneindig grootere diensten zou kunnen bewijzen aan den wijnbouw.

Is er dan geene kans om dat kapitaal te bekomen? Zouden de direkteuren en deelhebbers niet te bewegen zijn het getal der aandeelen nu, na verloop van 26 jaren, te brengen of het oorspronkelijk voorgesteld getal van 6000, door 4000 nieuwe uit te reiken? Zouden de Boerenvereenigingen in de differente wijndistrikten, vooral die aan de Paarl, te Stellenbosch en te Wellington, niet willen onderzoeken of er aan de zaak niets te doen is? Zij zouden dadelijk publieke vergaderingen kunnen beleggen en verzoekschriften aan de direktie der Paarlsche Wijn- en Brandewijn Maatschappij laten onderteekenen, vragende om de uitreiking van nieuwe aandeelen en om mededeeling van de voorwaarden waarop die aan het publiek zullen worden gegund. Worden de handen dadelijk aan het werk geslagen, dan zoude de Paarlsche Maatschappij vrijmoedigheid kunnen krijgen om de Kaapstadsche pakhuizen der Z. A. Wijnbouwers Vereeniging te koopen, zelfs voordat zij de door ons voorgestelde vermeerdering van kapitaal zal hebben verkregen.

Dit schijnt ons voor het tegenwoordige het eenige praktische plan om den Kolonialen wijnbouw wat op te beuren. Vindt onze wenk ingang, dan komen wij welligt later op het onderwerp terug.

'T EEN EN ANDER.

HET Provinciaal Bestuur van den Vrijstaatschen Afrikaander Bond was, terwijl de Koloniale Bond zijn Richmondsche vergadering hield, te Bloemfontein bijeen, en heeft daarop zijne constitutie vastgesteld. Hoewel in de nu vastgestelde constitutie vele emendatien werden gebragt op het wijd en zijd verspreid concept ("het gele boekje") wijkt dezelve toch nog in vele opzigten af van de Transvaalsche. Gaat de Kolonie nu ook een eigen Bondsconstitutie vaststellen, dan zal de Afrikaander Bond zijn in het bezit van niet minder dan drie constitutien—totdat Natal het getal met een vierde komt vermeerderen. Ons komt het voor, dat zoowel in den Vrijstaat als in de Transvaal de fout is begaan van bepalingen op te nemen in de constitutie welke wel aannemelijk zijn voor de Provincie die dezelve vaststelde, maar niet voor alle Provinciën. En ons dunkt dat het gevaar van botsing tusschen de differente constitutiën tot een minimum zou verminderd worden door de grondwet van den Bond te splitsen in twee deelen t.w. in eene "Algemeene Constitutie" en in een "Provinciale Constitutie." Omtrent de eerste, die slechts de allernoodigste bepalingen zoude inhouden, zou de gansche Bond zich moeten verstaan; terwijl de tweede kon worden overgelaten aan het goedvinden van elke provincie, zoolang als er maar niet gezondigd wordt tegen de "Algemeene Constitutie." Zoowel de Vrijstaatsche als Transvaalsche constitutie bindt de handen der koloniale bondsmannen onnoodig—de eerste meer nog dan de laatste. Wij hopen dat de Cradocksche commissie die over de ineensmelting van den Bond en de Boerenvereeniging moet rapporteren en het Congres dat de rapporten der differente takken over het commissierapport zal moeten overwegen, niet nalaten zullen de aandacht aan dit punt te wijden.

Onder de wijzigingen door het Vrijstaatsche Provinciaal Bestuur in zijn Bondsconstitutie gebragt behoort ook deze, dat van nu voortaan niet meer als "Afrikaner" beschouwd wordt "iedereen, van welke afkomst ook, die zich verbinden zal om den voorspoed en de welvaart van Zuid Afrika te behartigen," maar wel "ieder *blanke*." Deze stap is een toenadering tot de Transvaalsche constitutie; maar toch schijnt het Provinciale Bestuur begrepen te hebben, dat dezelve minder aannemelijk zou kunnen zijn voor eene andere provincie. Welligt is het daarom, dat het de volgende qualificatie aan de emendatie hechtte:—"Het woord 'blanke,' in dit artikel gewijzigd, zal verstaan worden als alleen betrekking te hebben op en verbindend zijn voor den Oranje Vrijstaat." Zou het niet verstandiger en omzigtiger zijn geweest niets hoegenaamd omtrent de kleur te bepalen, en het toelaten van leden tot den Bond over te laten aan de differente wijkbesturen? Dezen zouden wel mannen van terugstootende kleur—hetzij ligchamelijke of zedelijke—uit de organisatie weten te houden.

Het Provinciaal Bestuur heeft getracht het godsdienstig karakter van den Bond met de eischen der gewetensvrijheid te verzoenen door het openen en sluiten van alle Bondsvergaderingen met gebed *aan te bevelen*, hoewel niet te *gebieden*.

De heer Thomas Theron, een der bekwaamste en meest vaderlandslievende mannen die aan het Cradocksche Congres deelnamen, en tevens een warme Bondsman, zendt ons het volgende:—

PROTEST.

Gezien hebbende in het verslag in de nieuwsbladen van eene zoogenoemde conferentie gehouden te Richmond den 28 November ll., dat er een besluit genomen is om nog drie leden bij de *werkende en correspondeerende* Commissie, gekozen en aangesteld op het Congres te Cradock, te voegen—verklaart de onderteekende, in zijne betrekking als secretaris dier Commissie, hierbij plegtiglijk:—Dat met alle hoogachting voor den voorsteller, secondant en de gekozene leden, de Commissie geen haarbreed wijken zal van het besluit van het Congres, waar zij hare aanstelling van heeft, en bijgevolg protesteert tegen het besluit door die conferentie genomen, en hartelijk bedankt voor eenige toevoeging aan haar ledental.

Namens de Commissie,
THOS. P. THERON,
Hon. Secretaris.

Gemsbokfontein, Britstown,
December 7, 1882.

Met dit protest voor ons vreezen wij haast dat de Richmondsche resolutie het doel der "zoogenaamde Conferentie" niet duidelijk teruggeeft. Het lag geenszins in het doel der meerderheid van de Conferentie om òf zoo vrijpostig te zijn om zich in te laten met de zamenstelling der Cradocksche correspondeerende commissie, òf zelfs in het minste te gaan handelen in strijd met het Cradocksche Congres. Integendeel, het doel der Conferentie was om de hartelijkste overeenstemming met het Congres te bewaren. Zij wilde geenszins een enkelen stap nemen die de commissie over de aaneensluiting van den Bond en de Boerenvereeniging zou kunnen hinderen, of die het houden van het verdere Congres dat het rapport van die commissie zal hebben te overwegen zou kunnen in den weg staan. Maar zij zag, dat, niettegenstaande de resolutiën van het Cradocksche Congres, een Bondstak de vrijheid had genomen om een Provinciale vergadering van den Bond te beleggen voordat het rapport over de aaneensluiting kon worden uitgebragt, en zij vreesde dat anderen dezelfde vrijheid zouden nemen. Daarom bepaalde zij zelve eene Provinciale vergadering, maar toch voor zulk een ver verwijderd tijdstip, dat het zeker is dat het rapport over het vereenigingsplan dan reeds zal zijn uitgebragt. Zij koos de maand Maart voor de Provinciale vergadering, omdat zij wist, dat het Congres dat het ineensmeltingsplan zal hebben te overwegen, in dezelfde maand zal moeten vergaderen. En zij droeg de vaststelling van den preciesen dag en van de plaats der vergadering op aan eene commissie bestaande uit hare eigene ambtbekleeders zamen met de leden der Cradocksche correspondeerende commissie, opdat de Provinciale vergadering niet in botsing zal komen met het volgende Congres. Het doel van den voorsteller was, dat de Provinciale vergadering zal worden gehouden op dezelfde plaats als, en slechts een paar dagen *na* het Congres, opdat de afgevaardigden naar het eene ligchaam ook afgevaardigden naar het andere zouden kunnen zijn, en opdat de Provinciale vergadering haar werk als voorgelicht door het Congres zou kunnen behartigen.

Het Hoofdbestuur der Boerenvereeniging trad gisteren in eene overweging van den Namaqualandschen toestand. Daar het geene juiste informatie voor zich had omtrent den omvang van het in Hardeveld en elders heerschend gebrek, stelde het eene Commissie aan, om daarnaar onderzoek te doen, en om, indien zulks noodzakelijk blijkt te zijn, door middel van de Takvereenigingen en anderen een beroep te doen op het Christelijk publiek.

Terzelfder vergadering van het Hoofdbestuur werd een resolutie aangenomen in den geest van ons hoofdartikel van heden, t.w om de differente Plaatselijke Comités uit te noodigen vergaderingen te beleggen, ten einde te overwegen of zij de Paarlsche Wijnmaatschappij niet zal verzoeken haar kapitaal te vergrooten door de uitreiking van nog drie- of vierduizend aandeelen. Het gevoelen werd echter duidelijk uitgesproken, dat dit plan niet zal gelukken, tenzij de maatschappij veranderd wordt in eene met beperkte verantwoordelijkheid.

Wat zijn de tijden veranderd! Toen de Transvaalsche Republiek oorlog had met haren onderdaan Sekukuni, vaardigde Z. Exc. Sir Henry Barkly eene neutraliteitsproclamatie uit, trachtte hij elken kolonist door de verschrikkingen der wet te bewegen geen hand of voet te verroeren in het belang der Republiek en gaf hij zelfs te kennen, dat indien zij niet op haar tellen paste de toevoer van haar kruid en lood zou kunnen worden gestaakt. Maar thans, zes jaar later, krijgt de Republiek oorlog met een ander harer onderdanen; en nu wordt er geen neutraliteitsproclamatie uitgevaardigd, wordt niemand verboden in de republikeinsche gelederen dienst te doen en leent onze Regering aan hare Transvaalsche zuster een acht duims mortier en een zes duims houwitser zamen met ammunitie voor beide stukken. Eere zij het Ministerie Scanlen daarvoor.

De Tembulandsche commissie kan het niet eens worden. De drie boerenleden bevelen de eene grenslijn en de overige leden—de voorzitter daaronder—eene andere grenslijn aan. Geene der grenslijnen komt echter overeen met de wenschen der trekboeren, als uiteengezet in de memorie welke zij laatst Z Exc. den Gouverneur toezonden.

HET VASTGOED in St. Georgestraat, in den boedel van Townsend, is op £2,025 opgehouden.

DE JAARLIJKSCHE BAZAAR "Uw Koningrijk Kome," gehouden op laatstleden Donderdag in de "Volunteer Drill Hall," heeft £250 opgebragt.

EEN DETACHEMENT van het heilsleger, aangevoerd door den heer Radburn en juffr. Pringle, wordt gezegd te Port Elizabeth in lager te zijn.

RENSKIE'S PLAATS bevatte gisteren slechts 43 patienten, waarvan slechts 18 ziek en de rest aan de beterhand waren.

GRAAFF-REINET lijdt zeer aan hitte, want onder de schaduw der boomen staat de thermometer op 102 graden.

SCHOOL-INSPECTEUR SAMUEL zou te Aliwal Noord een groote boerenvergadering over de zaak van het onderwijs toespreken.

HUMANSDORP, of liever zijn Afdeelingsraad, is ten diepste verstoord over een plan der Regering om een stuk der afdeeling aan Knysna toe te voegen.

DE WELEERW. PROPONENT A. J. PEPLER is beroepen door de N. G. Gemeente te Marico in de Transvaal.

DE HEER S. TWYCROSS, gewezen boekhouder in de Kaapsche Handelsbank, is te No. 8 Burmester's Chambers, een publieke boekhouders- en algemeene agentuurzaak begonnen.

DE POSTKAR van de Kaapstad langs de Zuidkust is aan Twee Rivier, bij Humansdorp, omgevallen, met dien gevolge dat de voerman zijn been brak. Daar de man zijn vak kent en niet drinkt, en de weg in orde is, acht men de zaak zeer raadselachtig.

LEPOQUO, Masupha's zoon, is volgens een telegram uit K. W. Town, door de *Cape Times* gepubliceerd, in Jonathans kamp, en Masupha zelf zal, volgens hetzelfde telegram, zich stil houden zoolang de blanken hun neus niet in de zaak steken.

EEN GOED GEBRUIK van uren in den tronk gesleten is dat gemaakt door den heer Blanch, te Kimberley, die een maand wegens minachting den Hove betoond gevangen heeft gezeten, en in dien tijd een boek over Z. Afrika geschreven heeft.

TOM ZULU, de Basuto die is opgepakt wegens het dooden van een diender in de buurt van Philipstown, heeft voor den Colesbergschen Magistraat erkend dat hij den man had aangevallen omdat hij hem sloeg. De *Afrikaner Boerenvriend* zou er meer van vertellen zoo zijn beginselen hem dit niet verboden.

FORT BEAUFORT.—Zekere York aldaar is opgepakt wegens een beweerd tekort in de huisbelasting die hij schijnt geïnd te hebben, en een voerman heeft een wagen met een vracht van een ton over zijn buik gehad en schijnt toch er niet aan dood te zullen gaan.

DE "LOYALEN."—Een correspondent uit Wepener schrijft op 4 ll. aan de *Express*:—"Verleden Vrijdag is George Moshesh met eenige loyalen Wepener gepasseerd op weg naar Griqualand Oost. George Moshesh zegt dat er velen van de waardige trekkers naar Basutoland teruggekeerd zijn, uit vrees dat de rebellen hen op weg zouden aanvallen."

EEN JODENZAAK in het Hof van Humansdorp behandeld en het aanhouden van een paard betreffende, was merkwaardig door het feit dat één zoon Israels verklaarde een stuk van het paard in een stal te hebben gezien, maar dat de agent die hem in het verhoor had met geen mogelijkheid uit hem kon krijgen of het de kop of den staart was.

VREEMD.—Een zwarte koe in Albany heeft twee spierwitte kalveren ter wereld gebragt, en een bok was gevonden die, zich bezeerd hebbende, veertien dagen voor zijn gezondheid een aardvarkgat tot woning had gekozen, en er gezond en vet uitzag. Dit is het belangrijkste nieuws in onzen tijdgenoot, de *Eastern Star*.

TE THORNHILL, afdeeling Uitenhage, is naar aanleiding van den diefstal onlangs bij den heer Attree gepleegd, een boerenvergadering gehouden om over de raadzaamheid te handelen om een politiemagt op de been te brengen ten einde diefstallen tegen te gaan; en een petitie over de zaak is aan de Regering gezonden.

DE GRENSSPOORWEG.—Een Queenstownsch blad verheugt er zich over dat nu eindelijk een begin wordt gemaakt met het leggen der rails op de verlenging van den spoorweg, en beweert dat als de resident ingenieur niet allerlei hinderpalen in den weg waren gesteld, de verlenging tot Sterkstroom nu open zou zijn.

LANDVERHUIZERS.—Twee aan den rand der Kei gevestigde landverhuizers gezinnen zijn, volgens de *E. L. Dispatch*, vandaar naar Oost Londen gegaan, omdat zij op hun plek geen kost hadden, en dus liever met ander werk zooveel verdienen willen dat zij het boerenbedrijf met beter vooruitzigten weer ter hand kunnen nemen.

DE DORPEN.—Tot het nagaan der verzoekschriften over de vereeniging der dorpen anderkant Papendorp onder een of meer Gemeentebesturen, is door de Regering een Commissie aangesteld bestaande uit de heeren R. Southey, C.M.G., W. M. Farmer, L.W.V., T. E. Fuller, L.W.V., L. Vintcent, L.W.V., F. Porter, H. Beard en C. Piers, C.C.

CETYWAYO heeft aan Gouvernementshuis de voorwaarden vernomen en goedgekeurd waarop hij als Koning van Zululand zal hersteld worden, en men denkt dat hij over een paar weken door een oorlogschip naar Port Durnford zal gebragt worden om vandaar naar Ulundi te gaan, waar hij zijn koningschap zal terug erlangen.

TE RENOSTERBERG heeft het wijkbestuur van den Afrikaner Bond, volgens een berigt in de *Middelburg Getuige*, onder anderen besloten dat de burgers in lager het regt moeten hebben zelve een Kommandant Generaal te kiezen, en dat geen kleurlingen iets zullen mogen verkoopen zonder een pas van hun baas te toonen.

GEORGE MOSHESH heeft, volgens een berigt in de *Argus*, op weg naar Matatiele, en vergezeld van 300 volwassenen en 200 kinderen die zijn volk uitmaken, Herschel bereikt; en de Commissie voor Basutoland, die met haar onderzoek klaar is, zal in de volgende maand te P. Elizabeth zamenkomen om haar rapport op te maken.

BANKBEAMBTEN EN BOEREN.—Volgens een telegram in de *Evening Express* zijn D. Howell Harris, plaatselijk Directeur der Standaard-Bank, en Inspecteur McLaren door den Riverdaalschen Magistraat elk tot 40 shillings boete veroordeeld, om een aanranding door hen op den heer Krige, een ouden en respectabelen boer uit Heidelberg, gepleegd.

HET GESCHUT, door de Kaapsche Regering aan de Transvaalsche verstrekt, wordt gezegd te bestaan uit een 6 duim houwitser, een 8 duim mortier, en 500 cartouches, en geleend te zijn op voorwaarde dat het in goede orde teruggbezorgd of anders gehouden en betaald wordt. Ook de Vrijstaat wordt gezegd geschut geleend te hebben, en dynamiet is te Kimberley te krijgen zooveel als men maar wil.

EEN HEER EN DAME maakten in de schemering een wandeling bij Kimberley, toen de dame, zich vermoeid gevoelende, zich op een rots aan den weg neêrvleidde. De rots rees op en bleek een vogelstruis te zijn, die de vrijheid met hem genomen niet al te vriendelijk opnam. Het verhaal herinnert aan den ouden priester, die aan boord van een schip een onbekend eiland naderde, en er de mis las, toen hij bemerkte dat hij op een walvisch was teregt gekomen.

KIMBERLEY.—Buiten een mijn-ongeluk waardoor een mijnheer 85 voet diep is gevallen en zich nog al bezeerd heeft, en eenige diamantzaakjes, wordt er vandaar gemeld dat in de zaak der zamensmelting der onderscheiden Maatschappijen in de Dutoitspan Mijn, de meerderheid van het Comité over de zaak een plan ontworpen heeft dat aan het publiek is bekend gesteld. Van de zeven leden was slechts één er tegen. De *Independent* klaagt er over dat er nog niets aan de brug over Modderrivier gedaan wordt.

TE SOMERSET OOST wilde het Gemeentebestuur zekere hutten weg laten ruimen omdat zij smerigheid veroorzaakten, maar niet alleen de eigenaar beweerde dat het hiertoe geen regt had, maar diens buurman, de heer Hendrikz, gaf kennis dat hij insgelijks op zijn plek hutten zou bouwen en dan een kleine locatie bouwen, die van het Roode Lintje geheeten. De heer J. C. Leppan, voorzitter van het Bestuur, ziende dat hij in deze zaak door de leden niet gesteund werd, heeft zijn ambt neergelegd.

TE TARKASTAD was onlangs een zaak voor waarin Bernhard en Auret een klagt hadden tegen Fleischer, zijnde laatstgenoemde een hotel- en winkelhouder met wien Bernhard in vennootschap was, en die dezen en zijn klerk Auret een standje had geschopt. Bernhard, die tot de natie behoort, legde een vrij amusante verklaring af, want onder anderen, toen de Magistraat hem vroeg of Fleischer een pistool bij zich had gehad, antwoordde hij: ik was te zenuwachtig om in zijn zakken te voelen. Alles liep met een boete van 5s. af.

PLEIZIERIG.—In een hotel te Oost Londen naderde het uur voor het middagmaal, toen plotseling al de blanke bedienden hun beddekens opnamen en per stoomboot de Kaffersche havenstad verlieten, het aan hotelhouder en gasten overlatende hoe zij dien dag met hun kost klaar zouden komen. Als blanken zoo handelen kunnen zonder een straf te krijgen die hun ernstig nadeel bezorgt, dan blijkt het dat de zaken tusschen meesters en bedienden hier te lande niet alleen om de eigenaardigheden van het Naturellendom slecht geregeld zijn.

EEN RECEPT.—In de *Graaff-Reinetter* komt een recept voor tegen een "gevaarlijke ziekte," welk recept, in een brief gemeld, ook door de redactie wordt aangeprezen, en ten deele uit davidjes, ten deele uit zwartstorm bestaat; maar wat voor ziekte het is, dat wordt niet verteld, en alleen gezegd dat een mijnheer in Langekloof er aan de *Patriot* over geklaagd heeft. Een geneeskundige dien wij er naar vroegen, deed ons de wedervraag of er hier een ziekte was die goliathjes heette; daar kon hij begrijpen dat davidjes goed voor waren.

DAT'S WAAR.—De *Friend of the Free State* is, waar hij over "boers" handelt, evenmin al te geneigd tot gunstige beoordeeling als al te naauwgezet omtrent de waarheid; maar als hij, met het oog op de onlusten in Basutoland, zegt dat de boeren wijzer in hun geslachte zijn dan vele anderen, daar zij er altoos in slagen om als het tot standjes tusschen Naturellen komt hierbij te profiteren, en dat het van de Kaapsche Regering stom zou zijn om niet even zoo te handelen, dan heeft hij, gelooven wij, allezins het regte getroffen.

DORPSBESTUREN.—Te Claremont wordt de stokerij van Wocke met een actie van wege het Dorpsbestuur bedreigd als zij geen eind maakt aan haar bevuilen van het water van Liesbeekrivier, en ook het Dorpsbestuur van Rondebosch is door Dr. Ebden gewaarschuwd tegen een dergelijke bevuiling door de brouwerij van Letterstedt. De Commissie door de Regering in zake het bestuur der dorpen aangesteld vindt, als geheel uit mannen van één gevoelen zamengesteld, geen bijval bij den voorzitter van het Claremontsche Dorpsbestuur.

EEN DUITSCHER, Fuchs genaamd, is te P. Elizabeth voor het Magistraatshof geweest wegens het verwonden van een kaffer met een kogel, uit een revolver geschoten. Hij was in een kafferhut gekomen, had standjes gekregen, en beweerde zijn pistool in zelfverdediging gebezigd te hebben. De vraag intusschen die nog niet is uitgemaakt, is wat hij in die hut te doen had; of hij er kwam omdat hij het land had gehuurd waar zij op stond, dan wel uit een ingenomenheid met het vrouwelijk personeel er in die, volgens de kaffers, reeds bij vroegere gelegenheden door hem betoond was.

VOORUITGANG kan men het naauwelijks noemen als, zoo als in de *Cape Argus* verhaalt wordt, te Kimberley een pakje diamanten, waar een week te voren een aanbod van 30s. per karaat voor geweigerd was, thans voor 15s. verkocht wordt, en als een der voornaamste kooplieden en winkeliers in dezelfde stad in één dag de aanzienlijke som van 2s. wint. Daarentegen wijst hetzelfde blad op het feit dat zekeren grond aan Wijnberg Heuvel, nog geen twee jaren geleden voor £800 gekocht, thans op £2,300 is ingehouden, als een bewijs dat de zaken in dit werelddeel nog niet hopeloos staan.

VOGELSPOREN.—Uit een berigt in de *Northern Post* zien wij dat er nabij Morijah, Basutoland, een rots is waar men sporen van vogelpooten ingedrukt ziet, aan vogels behoorende die van ontzettende grootte moeten zijn geweest. Een predikant ging met een boer er naar kijken, en een zwarte jongen die bij hen was en van den predikant een verklaring der zaak kreeg, zeide daarop: "O, nu begrijp ik het; in den Zondvloed was die plek zacht geweest, en toen was die spoor gemaakt." Predikant noch boer vond het noodig in nadere bijzonderheden over de zaak te treden.

DAPPER ZWEREN.—In een zaak die te Richmond is voor geweest, en de vraag betrof of zekere Bishop twee uithangborden van een kantienhouder met name Wagner had weggemaakt, zwoer men zoo dapper tegen elkander in als ooit in deze Kolonie; want terwijl Wagner bij eede verklaarde dat Bishop hem gezegd had de oude uithangborden weggenomen te hebben en de nieuwe te zullen weghalen, en zekere Smook een dergelijke confidentie van hem beweerde bekomen te hebben, ontkende Bishop niet alleen dat hij de uithangborden weggenomen, maar zelfs dat hij iets over de zaak aan Smook en Wagner gezegd had.

DE LAATST ONTVANGEN BLADEN UIT KIMBERLEY melden onder anderen dat de stedelijke leening van £50,000, waar een stembus voor geplaatst was, met 130 tegen 5 stemmen is goedgekeurd. Een diefstal van twee paarden die net bezig waren met rollen, een brandstichting, die ontdekt en mislukt is, in een stal, en de ontdekking dat een Maatschappij aan Ou de Beer's haar dynamiet en kruid, ten bedrage van over de 15,000 pond, in een magazijn met open deuren, en waar een mensch net als het waait zijn pijp zou gaan opsteken, bewaart, geven verder een afwisseling tusschen die eeuwige zaken van I. D. Bisme, waarvan wij thans alleen melden zullen dat zekere Morris Peter er tien jaren voor gekregen heeft, en wel omdat de man, barbier van beroep, vroeger aan de Kaapstad gewoond heeft en dus waarschijnlijk hier in de Kolonie vrienden hebben zal die in zijn lot belang stellen.

EEN GEGORD MAN.—Te Humansdorp werd zekere Paul's wegens een schuld vervolgd, en de vervolger trachtte het Hof te beduiden dat hij goederen had waar men beslag op kon leggen. "Wat heb je voor goederen?" werd hem gevraagd. "Twaalf kinders, vier stoelen en een katel," was het antwoord. "Wat ab je in je dispens?" "Ik het nie dispens nie." "Maar vriendje," zei de Magistraat, "je moet toch vorken en lepels hebben; waar steek je anders je kost mee in je mond?" "Het een mensch dan nie vingers nie?" zei Paul's. Zonder regtsgeleerden te zijn meenen wij er zeker van te zijn dat vingers niet geregtelijk verkocht worden.

NIEUWE INSOLVENTIEN, 12 DEC.—Coert Grobbelaar, op Quagga'shoek, distrikt Cradock, boer; baten, £335 12s.; schulden, £1,086; tekort, £750 8s. Alfred John Day, op Longvale, distrikt Queenstown, tuinier; baten, £304 10s.; schulden, £402 12s.; tekort, £98 2s. Peter Johannes Loots, op Hartebeesthoek, distrikt Cradock, boer; baten, £120 10s.; schulden, £362; tekort, £241 10s. James Robert Webster, te Port Elizabeth; baten, £39 18s.; schulden, £216 8s. 11d.; tekort, £176 10s. 11d. Dirk Jacobus Kotzee, Czoon, op Broodkraal, distrikt Malmesbury, boer; baten, £59 5s.; schulden, £95 1s. 3d.; tekort, £35 16s. 3d.—13 DEC.—Andreas François Jacobus de Villiers, handelaar, te Malmesbury; baten, £81 14s.; schulden, £216 10s. 9d.; tekort, £134 16s. 9d.

HET VERBETERHUIS.—Kapitein Wright is Directeur, Opzigter of hoe men het noemen wil, van het Verbeterhuis, en het Bestuur of wel de Commissie van Toezigt bestaat uit Regter Dwyer, den Ed. heer J. H. Hofmeyr, M.L.C., en de heeren F. Porter en Rutherfoord. Volgens de *Argus* liggen Directeur en Bestuur zoodanig overhoop dat gene waarschijnlijk zijn afscheid zal moeten nemen, maar is de Minister die met de zaak te doen heeft van oordeel dat hij zich niets te verwijten heeft, en geeft reeds het zamenstel van het Bestuur het vermoeden dat zoo hij al schuld heeft niet alle schuld bij hem rust. De meeste leden van het Bestuur, zegt men, hebben den Directeur volstrekt niet zoo behandeld als hij verwachten kon, en daar het Bestuur zelf het beheer der plaats op zich genomen heeft die aan het Verbeterhuis verbonden is, komen, naar onze tijdgenoot verneemt, de kosten veel hooger dan noodig is.

NAMAQUALAND.—Een berigt in de *Cape Times* over de ellende in Namaqualand, steunende op de uitkomsten van een onderzoek namens de Regering ingesteld, houdt in dat met zekeren weg nabij Leliefontein, die gemaakt zou worden maar waar de Regering meê wil le wachten, terstond een begin is gemaakt om de luidjes gelegenheid te geven hun kost te verdienen, maar dat de heer Thos. Bain, die hiervoor de noodige schikkingen moest maken, de Hottentots, schoon klagende over honger, vrij parmantig had gevonden, want zij wilden eerst niet werken onder de 2s. per dag en rantsoenen, en niet zonder moeite had hij hen er toe gekregen om voor 1s. per dag en kost, met belofte op verhooging als zij goed werkten, dienst te nemen. De Hottentots hadden bokken, en in plaats van rijst en meel, die goedkoop te krijgen waren, kochten hun vrouwen suiker en dadels. Ook was er op verschillende plekken melk te krijgen, en het vee vond goede weide door het vreten van olifants-melkbosch, wat stukgesneden zeer voedzaam is. Was er gebrek dan was dit waarschijnlijk meer onder de boeren dan onder gekleurde arbeiders.

NIEUWS UIT BASUTOLAND.—De *Argus* van gisteren had een lang telegram uit Basutoland, gedagteekend Thlotse Hoogte 8 Dec. 1882, en vooreerst een berigt over de vechterijen tusschen Jonathan en Joël inhoudende van Mokotoko, Jonathans eerste raadslid. Kort nadat Magistraat Bailie, zegt hij, op 29 Nov. Joël verlaten had, zond deze een boodschap aan Jonathan dat hij op hem lang gewacht had in Xacha's dorp, dat de reden van zijn, Jonathans, wegblijven lafhartigheid was, en dat hij, Joël, Xacha's vee had genomen en bevolen had iedereen te dooden die een stuk vee van Molappo aan Jonathan gaf. Ook had Joël aan Tokonye, Jonathans bode, gezegd dat hij diens vee en dat van Silibalo en Ngulla zou nemen, net maar om Jonathan kwaad te maken en tot vechten te verlokken. Jonathan had, op het vernemen hiervan, zijn volk opgeroepen, en daarna Tokonye op nieuw naar Joël gestuurd om hem te laten zeggen dat hij geen lust in 't slaan had, daar immers Molappo's vee onder de hoede van zijn moeder Mamasa veilig was. Op 30 Nov. marcheerde Joël naar Silibalo's plek, eenig volk aan Xacha's plek achterlatende, met bevel om Molappo's statie te verbranden als zij aan eerstgenoemde plek vechten hoorden. Khetiso, Thlaswa en Khaba kregen van Joël order om voorwaarts te gaan, zullende hij hen langzaam narukken. Jonathan trok Joël na om te kijken wat deze doen zou, en vond Joël's voorposten boven op den berg bij Xoxolosing, waar Silibalo hem vroeg of hij door mogt trekken naar zijn dorp, daar hij weten wilde waarom Khetiso zijn paarden had weggenomen. Joël gaf daarop aan zijn volk bevel om te wachten tot Jonathan nader kwam; dan moest men hem en de zijnen aanvallen en dooden. Hij wist toen niet dat Jonathan aan Khetiso en Khaba zekeren Nbilite had gezonden om hen te verzoeken liever naar huis te gaan dan hem te bevechten, en dat zij toen om den Magistraat hadden gezonden. Deze kwam aanzetten, en ried Joël om met Jonathan te onderhandelen en vrede te maken. "Nee, ons moet nou veg," had Joël geantwoord, en toen Mokotoko aan Khetiso en Khaba gevraagd had of zij niet naar Jonathan wilden om bloedvergieten te verhinderen, zeide Joël hun dat zij hem volgen moesten, en zij deden dit. De Magistraat gaf zich nog moeite om het volk te overreden om maatregelen tegen bloedvergieten te nemen, maar kreeg geen antwoord. Mokotoko (of de Magistraat, want geheel duidelijk is dit niet) ging toen naar Jonathan, en de beide legers rukten thans tegen elkander op, vurende de Joëlieten eerst, terwijl Jonathan de zijnen eerst schieten liet toen zij vlak bij den vijand waren, die toen terstond op den loop ging. Later echter keerden de Joëlieten om, maar slechts om door een aanval der Jonathanieten met groot verlies op de vlugt te worden gedreven. Jonathan vervolgde Joël's volk tot Mathalalla's dorp, waar het uiteenstoof, na 70 man verloren te hebben, en Joël's dorp werd toen door Jonathan in brand gestoken, maar diens bevel om geen vrouwen en kinderen te dooden werd stipt nagekomen. Tot dus ver Mokotoko. De heer Orpen was op de plek, en zou beide opperhoofden gaan zien en Joël's lezing van het gebeurde zoeken te bekomen. Sommigen van diens volk beschuldigen Jonathan nog van verraad en gruwelstukken, en een raadsman van Letsie zegt twee graven van vermoorde kinderen gezien te hebben. De vrouwen van Joël's partij die, met heel wat vee, naar den Vrijstaat gevloden waren, worden op een getal van 1,100 begroot, en schijnen geen gebrek te lijden. Masupha's district is rustig, en hij heeft boden naar den heer Orpen gezonden om zijn hoop te kennen te geven dat de zaken in Leribe zonder verder bloedvergieten geschikt zouden worden. Beambten, schoon zij heel wat heen en weêr reizen, lijden geen overlast. Joël had een diender van den heer Bailie verzekerd dat, voor zoo ver hij zien kon, er op nieuw zou gevochten worden, want de vijand was nabij. De schuld van al het kwaad lag, zeide hij, bij Letsie, die verzuimd had de zaak van Molappo's vee te regelen. Voorts zegt Joël eerst bang geweest te zijn dat de politie aan den kant van Jonathan stond, maar dit was een vergissing, veroorzaakt door een togtje dat een diender om particuliere redenen ondernomen had. Kinderen waren er gedood, maar hoeveel, dat wist hij niet. Den heer Bailie was hij zeer dankbaar voor dekens aan de vrouwen van zijn volk gezonden.

BERIGTEN PER TELEGRAAF.

ONDERZEESCHE TELEGRAAFDIENST DER VEREENIGDE DRUKPERS.

(Per Kabel van de "Eastern" Maatschappij via Aden.)

WIJZIGING VAN HET MINISTERIE GLADSTONE.

Ontvangen en gepubliceerd op 12 Dec. 10.44 v.m.

LONDEN, 12 DEC.—Er loopen geruchten dat het Ministerie Gladstone gewijzigd zal worden en men acht het waarschijnlijk dat graaf Derby secretaris van staat voor Indie, lord Hartington secretaris van staat voor oorlog en de heer Childers kanselier van de schatkist zal worden.

DE "DAILY NEWS" OVER ZULULAND.

Ontvangen en gepubliceerd, 13 Dec. 2.44 n.m.

LONDEN, 13 DEC.—De *Daily News* beschouwt het als dwaas te verwachten dat Zu-

...nd rustig zal blijven onder de Cetewayo op...gen voorwaarden.

OVERLANDSCHE TELEGRAAFDIENST.

[ZUID-AFRIKAANSCHE NIEUWSVEREENIGING.]

KAAPKOLONIE.

DE HEER D. P. MARAIS TER TEREGTSTELLING VERWEZEN.

RIVERSDALE, 12 Dec.—David Pieter Marais is ter teregtstelling verwezen op de beschuldiging van Odendaals naamteekening nagemaakt te hebben. Hij is ook door zekeren Rahl beschuldigd van valschheid in geschrifte.

GRAHAMSTAD, 13 Dec. 1882.—De correspondent van het *Journal* telegrafeert uit Maseru, 10 Dec. 1882; "Jonathan heeft aan Letsie verslag gedaan van het gevolg zijner handelwijze te Leribe, en gevraagd om zijn tusschenkomst, persoonlijk of door Lerothodi als zijn afgevaardigde. Lerothodi, hierom verzocht, verschoonde zich, en Letsie zoo min als één van zijn zoons die wat te zeggen heeft wil er aan. De heer Orpen heeft op 8 ll., zich van Morijah regtstreeks naar het distrikt Leribe begeven, in gezelschap van Sofoniah en eenige dienders. Veel verstoordheid is onder Letsie's zonen door het welslagen van Jonathan verwekt, daar zij allen met Joël sympathiseeren. Tot dus ver heeft Jonathan geen wraak genomen op Thlasna en Khetisa, die eenige onbeschutte dorpen zijner volgelingen, terwijl dezen bij hem waren, verbrand hebben. De gruwelen waar Jonathan's partij van beticht wordt schijnen verzinsels zijner tegenpartij te zijn, voor zoo ver de beste berigten luiden.

Masupha heeft op een door hem op 6 ll. gehouden vergadering zijn volk stipte onzijdigheid aanbevolen, zijnde de strijd over de vraag wie opperhoofd zou zijn. Eenige lieden die de grenzen overgegaan waren en eenigen buit in de door Thlasna in brand gestoken dorpen gemaakt hadden, zijn om hun inbreuk op de onzijdigheid door een van Masupha's zonen gestraft.

MASERU, (OVER ALIWAL NOORD, 12 Dec. 1882)—Men beweert dat de rebellen de loijalen op den 12den denken aan te vallen. Ook verhaalt men dat als Jonathan naar het kamp vlugt zij Maseru en alle andere plekken zullen omsingelen. Jonathan heeft omstreeks 90 kinderen vermoord. Mama en Lepoqo zullen Joël helpen.

DURBAN, 13 Dec. 1882.—De *Roman* vertrekt met de heeren Simpson, Black, Ferguson, Glover en Stubbs, mej. Rash, en vijf ezeldrijvers als passagiers voor Oost London; voor Port Elizabeth; C. W. Davies, mej. en heeren Powell, Sturton (2), Brierley, Williams, Fraser, Keat, Robinson, drie Chinezen en tien ezeldrijvers; voor Kaapstad mej. Yellop, de heer en mej. Gordon, de heer Duff, twee conducteurs en 76 ezeldrijvers; en voor Engeland D. A. W. Granger, mej. Applebee, Warburton, Christian Shepherd, Young, mej. Stewart, de heeren Lincoln, Morris, (2) Blagomeru, Abraham, Demandance.

REGEN.

SWELLENDAM, 13 Dec.—Hier zijn gisteren prachtige regens gevallen die zich tot buiten het distrikt uitgebreid hebben.—De pokpatient is genezen en ontslagen. Geen verdere gevallen.

BASUTOLAND.

BLOEMFONTEIN, 12 Dec.—Op 9 dezer was Jonathan met zijn leger te Leribe. Joel en anderen concentreren hunne strijdmagt, en er wordt binnen kort een gecombineerde aanval verwacht. Te Thlotsi wil het gerucht dat Lepogo met een commando van Masupha op weg is.—Richards weerspreekt het gerucht dat zijn winkel verbrand is. Het wordt ook ontkend dat er slagtingen hebben plaats gevonden, en dat loyalen vrouwen en kinderen gedood hebben. Ramanella is op het oogenblik rustig.

SCHEEPSTIJDINGEN.

ZULU-AANGELEGENHEDEN.

CETYWAYO'S TERUGKEER NAAR ZULULAND.

DURBAN, 12 Dec.—De *Roman* is aan het binnenloopen. Zij vertrekt Woensdag middag. De *Simla* vertrekt terzelfder tijd naar Indië met Kolonel en mej. Mitchell als passagiers. De *Zambesi* liep Dingsdag op de achter kust op strand. De passagiers en de geheele bemanning werden gered. De namen der passagiers zijn: Baines, Smith, Terves en Muller. Daar zij van Delagoabaai komen, werden zij in quarantaine geplaatst.

De correspondent van de *Mercury* bij Oham, schrijft dat het opperhoofd zijne toestemming gegeven heeft tot de terugkeer van hen die hem erkennen. Den Baquilisini zijn gelast al het genomen eigendom terug te geven en vergoeding te geven voor al het vermiste vee of eigendom. De Resident vertelde den opperhoofden uitdrukkelijk dat het grondgebied aan Oham alleen behoorde.

Men zegt dat er voor een jaar geene verwijdering van troepen uit Natal zal zijn. Cetywayo zal te Port Durnford landen, naar welke plaats hij in een oorlogsschip tegen het begin des jaars zal gezonden worden. Hij zal worden ontvangen door den Britschen Resident en eenig voetvolk en ruiterij, en geëscorteerd naar Ulundi om als Koning over zijn gedeelte van Zululand geïnstalleerd te worden.

CALEDON.

(*Medegedeeld.*)

Donderdag avond 30 Nov. had de plaatselijke Kinderzending-vereeniging haar jaarlijksche Teameeting. Ds. Krige de voorz., had aan zijn zijde Ds. de Beer. Aangenaam was het zoovele jeugdige gezigtjes rondom de weltoebereide tafel te zien. Het eten en drinken werd afgewisseld door toespraken en stukken op de piano uitgevoerd.—Zoowat om 10 uur ging men uiteen, allen vergenoegd en wel voldaan. Den volgenden avond had Ds. de Beer een voorlezing in de Goede Tempeliers Hall. Onderwerp: "Is het Engelsche volk de verlorene tien stammen Israels?" Het gebouw was goed gevuld, vooral ontbrak het aan de Engelsche ingezetenen niet. Of deze laatsten gaarne tot dat volk zouden willen behooren, zou uw correspondent niet juist kunnen zeggen. De Engelsche predikant, door den voorz. Ds. Krige verzocht om Ds. de Beer te bedanken, zei dat hij gaarne een Israëliet zou willen zijn en dat hij ook hoopte dat hij zulks was.

Zaturdag hadden de G. Tempelieren Bazaar. De opbrengst is mij onbekend.—Zondag nam Ds. de Beer de diensten voor Ds. Krige waar, en den Maandag daarop is hij naar Swellendam gegaan om ook daar in 't belang der *Afschaffing* voorlezing te houden. Ll. Zondag noodigde de leeraar van den kansel de jongelieden der gemeente uit tot eene vergadering op Donderdag avond, om te zien of er ook hier niet een Christelijke Jongelingsvereeniging zou kunnen tot stand gebragt worden. Mogt hij in zijn onderneming slagen! Met de scholen op het dorp schijnt het thans goed te gaan. De nieuwe onderwijzer der eerste klasse Jongeschool is zeer ijverig in zijn werk en de algemeene gunsteling des publieks.—De laatste paar dagen waren drukkend warm. Thans een hevige noordewind, voorspellende regen.

HOOG GEREGTSHOF.

CIVIELE ZITTING.

(*Voor het voltallige Hof.*)

DINGSDAG, 12 DECEMBER.

VERCEUIL vs. VERCEUIL.

Adv. Innes voor mej. A. J. Verceuil deed aanzoek om echtscheiding wegens overspel gepleegd door den man, J. H. Verceuil, met een dienstbode genaamd Truitje Damon.

Uit het getuigenis bleek dat de partijen den 8sten October 1872 getrouwd en dat er vier kinderen waren. Zij hadden tamelijk goed geleefd totdat de man met Truitje te familiaar was geworden en toen had hij zijn vrouw mishandeld, eenmaal zelfs Truitje aanzettende om zijn vrouw te slaan.

De echtscheiding werd toegestaan, eischeres de kinderen en de helft van het eigendom te hebben.

CURWIN vs. CURWIN.

Adv. Maasdorp voor J. J. Curwin verzocht om echtscheiding wegens overspel gepleegd door de vrouw, Mary Curwin, met een hem onbekend persoon.

De partijen waren op den 19den September 1881 gehuwd en woonden te Kaapstad. Op den 15den November waren zij op een picnic te Simonsbaai. De vrouw verwijderde zich van het gezelschap en toen appellant haar ging zoeken vond hij haar overspel plegende met een man dien hij niet kende en sedert niet weder gezien had. De vrouw was daarop naar haren vader gegaan en niet naar hem teruggekeerd.

De echtscheiding werd toegestaan.

KRIGE vs. DE ZUID A. BANK.

Advokaten Leonard en Innes voor eischer, advokaten Upington en de Korte voor de curatoren van de Zuid Afrikaansche Bank en adv. Juta voor de curatoren in den insolventen boedel van P. H. de Villiers.

Dit was eene aktie ingesteld door den heer Gideon Johannes Krige, een stoker, om 42 vaten gewaardeerd op £63. Tusschen de maanden Maart en Mei van dit jaar had hij aan P. H. de Villiers 42 vaten brandewijn verkocht onder conditie dat de vaten moesten worden teruggegeven. Toen de Villiers den brandewijn had, had hij de vaten met hun inhoud aan de Z. A. Bank verpand en geen vaten teruggezonden. Eischer beweerde nu dat de vaten de zijne waren, terwijl de Bank beweerde dat zij geregtigd was ze te houden onder de verpanding.

Eenige dokumenten die in het Hof moesten geweest zijn waren er niet en adv. Upington objecteerde dus tegen den voortgang der zaak. Men besloot echter met het getuigenis voort te gaan, onderhevig aan gezegde objectie.

De volgende getuigen werden gehoord:—

G. J. Krige, eischer, die verklaarde dat hij den brandewijn aan P. H. de Villiers had verkocht maar niet de vaten, die Villiers had moeten terug zenden. Er was geen overeenkomst dat andere vaten hem zouden gezonden worden.

John Andrews, de bestuurder van de zaak van H. C. Collison, verklaarde dat het handelsgebruik was, dat dezelfde vaten waarin de brandewijn geleverd werd moesten worden terug gezonden.

De Hoofdregter zeide hierop dat eischer geene meerdere getuigen behoefde te roepen, voordat het Hof gehoord had wat de andere partij te zeggen had. Het bleek *prima facie* dat de vaten niet verkocht waren en dus zouden verweerders moeten bewijzen wat het gebruik was.

Daarop werd opgeroepen door adv. Upington.

P. H. de Villiers, die verklaarde dat het niet altijd gebruikelijk was dezelfde vaten terug te zenden. Als de kooper een kuiperij had dan werden gewoonlijk andere vaten, nieuwe, gezonden en in deze zaak had bij den heer Van Niekerk, die hem in de bezigheid hielp, gelast nieuwe vaten te zenden. Hij erkende dat de verkooper het regt had zijne eigene vaten terug te eischen. De heer Krige had niet gezegd dat hij zijne eigene vaten terug wilde.

Dit sloot verweerders zaak. Na de advokaten gehoord te hebben, zeide

De Hoofdregter:—Het was duidelijk dat eischer aan Villiers de brandewijn op de gewone conditien heeft verkocht. Nu was de vraag wat waren de gewone conditien. Eischers getuigenis was dat dezelfde vaten hem teruggestuurd moest worden. Villiers ontkende niet dat dit het gebruik was, maar zeide slechts dat dit niet altijd gedaan werd. Spreker was dus van gevoelen dat de vaten het eigendom van eischer waren gebleven en deed dus uitspraak voor eischer met de kosten.

HENLEY vs. HENLEY.

Adv. Innes was eischer, deed aanzoek om echtscheiding, wegens overspel van de vrouw.

De partijen waren in 1875 gehuwd en eischer was later naar den oorlog in Basutoland gegaan. Toen hij terug kwam vond hij het gedrag zijner vrouw jegens hem wat veranderd, en kort daarna verliet zij hem en ging bij een ander man wonen.

De echtschieding werd toegestaan.

EXECUTEUR VAN EEDES vs. DE CURATOREN VAN PARSONS.

Dit was eene argumentatie over zekere ongeregeldheden in de declaratie en andere dokumenten in de zaak. Na eenige discussie besloot men met wederzijdsche toestemming de zaak uit te stellen, zoodat de dokumenten geamendeerd konden worden.

Hierop verdaagde het Hof tot den volgenden dag.

DE TREKBOEREN.

Het volgende berigt omtrent de trekboeren te Humpata, gedagteekend 18 Sept. 1882, en gerigt aan Dr. Brill als voorzitter der Vrijstaatsche Trekboeren-Commissie, vindt men in de *Express*:—

WELED. HEER,—Door dezen hebben wij UEd. te berigten dat uw brief, d.d. 5 Julij 1882, gerigt aan den heer D. Prinsloo, met de laatste post alhier is aangekomen, en de reden dat wij nu over de daarin vermelde zaak werkzaam zijn, is de volgende.

De heer Prinsloo heeft bedankt als Commissaris en Thesaurier van de Weesgelden, en heeft den brief overgebragt naar den Eerw. Kerkeraad van hier, welke toen aangenomen heeft om het over te nemen en met UEd. er over te correspondeeren.

Er is dan toen met algemeene stemmen besloten om eene Commissie te benoemen, nl. twee uit den Kerkeraad en den heer J. F. Botha, Kommandant, die ook lid der Schoolcommissie is.

Wij ondergeteekenden zijn dus de gekozene Commissie.

De Kerkeraad alhier is dus op 't oogenblik het eenige Ligchaam dat werkzaam is in zulke zaken; hij is ook al bezig aan het werk om een huis te bouwen, dat voorloopig dienen zal voor een Kerk en later voor een schoolgebouw.

De Kerkeraad heeft tevens ook het opzigt over de weezen.

Zoo is er dan bij ons besloten, om UEd. den hartelijken dank toe te brengen voor UEds. werkzaamheid en dat eene groote hulp zal zijn in onze behoeften, zoowel voor de weduwen en weezen (die hier veel en zeer behoeftig zijn), als met het bouwen van het huis.

Dank zoowel aan UEd. en de Edele Heeren die mede met UEd. in de Commissie werken.

Wij verzoeken UEd. tevens ook de goedheid te willen hebben, om door middel van de courant onze tolk te willen zijn en om onzen dank toe te brengen aan een ieder die mede gewerkt heeft aan dat goede werk. Het doet ons nog vaster gelooven aan Gods barmhartigheid over zijne kinderen. Wij hebben dan ook besloten om met de gelden te handelen, zooals het in uwe Commissie besloten was, nl. £100 voor de weduwen en weezen en ongeveer £150 te gebruiken tot het opbouwen der kerk of school.

Aangaande de £1000 of de rente er van, tot ondersteuning van een leeraar of schoolmeester, is besloten UEd. te refereeren naar den WelEerw. Heer Jan Lion Cachet, die voor ons werkzaam is bij de Gereformeerde Synode, tot het zenden van een leeraar of schoolmeester.

Wij zullen ook aan hem schrijven tegelijkertijd met dezen, om hem met den inhoud van uwen brief bekend te maken.

Tezamen met dezen brief bekomt UEd. ook een brief van den heer Prinsloo.

Met een gevoel van hartelijke dankbaarheid en met de beste heilwenschen, hebben wij de eer ons te noemen,

UEd. dienstwillige dienaren,
P. J. v. d. MERWE,
Voorzitter der Commissie.
J. F. BOTHA,
E. E. JORDAAN.

WELLINGTON.

(*Van een Correspondent.*)

Ik wil spreken over het schoolwezen te dezer plaatse met betrekking tot de verrigtingen van verleden week. Vooreerst is er de Hugenotenschool, en in verband daarmede de meisjes dagschool en 'infant'-school als modelschool. Ten tweede is er de opleidingeschool, en in verband daarmede de jongens-dagschool.

Het gewone jaarlijksche examen en de sluiting der Hugenoterschool, vonden plaats zoosals uit het volgende programma blijkt:

HUGUENOT SEMINARY.

Order of Exercises for the Ninth Anniversary, 1882.

Tuesday, 9 a.m.
Lecture Room.
Physics .. .. .. Miss Brewer.
Chemistry .. .. "
Seminary Hall.
Arithmetic .. .. Miss Bliss.
German .. .. " Emmel.
Natural Theology .. " Ferguson.
Essays. Music.

Tuesday, 1.30 p.m.
Seminary Hall.
Bible Study .. .. Miss Brewer.
Caesar .. .. " Cummings.
Poezie en Opstellen
Eerste Voorbereiding Klas .. " Spijker.
Music
Examen Klas .. .. " "
Poezie en Opstellen
Geschiedenis van Griekenland .. " "
Music
Normal Method and Practice .. " White.
Music. Essays. Music.

Wednesday, 8.30 a.m.
Seminary Hall.
Bible Study .. .. Miss Wells.
French .. .. " Mabille.
Phisiology .. .. " Brewer.
Algebra .. .. " Bliss.
Virgil .. .. " Cummings.
Art Study .. .. " Bumstead.
Music.
Moral Science .. .. " Wells.
L. D. School Room.
Music. Assays. Music.
2nd Bible Class .. .. Miss Perley.
3rd History .. .. " Tindall.
Music.
2nd Arithmetic .. .. " Perley.
1st History .. .. " Preston.
Music.
3rd Greography .. .. " Perley.
1st Arithmetic .. .. " Malherbe.
Music.
2nd History .. .. " Tindall.
3rd Reading .. .. " Malherbe.
1st Grammar .. .. " Bliss.
Music. Essay & Recitations. Music.

Wednesday, 1 p.m.
Seminary Hall.
Bible Study .. .. Miss Cummings.
Eighteen Christian Centuries .. " Wells.
Botany .. .. " Cummings.
Geometry .. .. " Brewer.
Music.
Astronomy .. .. " Ferguson.
Essays. Music.
L. D. School Room.
3rd Bible Class .. .. Miss Bliss.
1st Geography .. .. " Perley.
Music.
2nd Grammar .. .. " Malherbe.
1st Reading .. .. " Preston.
Music. Essays & Recitations. Music.

Thursday, 8.30.
Seminary Hall.
Mental Philosophy .. .. Miss Ferguson.
Music. Essays. Music.

Uit dit programma kan gezien worden, dat de vakken van onderwijs zoo algemeen en verscheiden zijn als andere jaren. Er valt echter iets op te merken omtrent het Hollandsch en de Normale opleiding. Wat het Hollandsch betreft, moet met blijdschap erkend worden dat er meer van te hooren was dan bij de vroegere examens. En toch zijn wij in onze zeer redelijke verwachtingen eenigszins teleurgesteld. Wij verwachtten misschien te veel; de Engelsche vakken zijn misschien te overwegend, en de tijd om dit vak ('t Hollandsch) breedvoerig te behandelen, was misschien te beperkt. Niettemin was het in het oogloopend, dat slechts een 25 of 30-tal der honderd leerlingen in dit vak werden ondervraagd. Het moet wel verstaan worden dat het Hollandsch geene miskende zaak onder de onderwijzeressen en bestuurders (zoo ik meen en vertrouw) der school is.

Trots de aantijgingen van ultra Anti-Engelschgezinden, wordt er inderdaad meer Hollandsch in de Hugenoten-school gevonden dan in vele andere inrigtingen van dien aard. Getuige hiervan het laatstgehouden onderwijzers-examen. Maar toch moeten wij herhalen wat voor een paar jaren bij eene dergelijke gelegenheid door ons gezegd werd:—Er is te min van dat goede, er moest en kon meer wezen. Waar hapert het dan aan? Hollandsch is wel niet *miskend*, maar min *gerekend*. Door wie? Over het algemeen niet door de onderwijzeressen aan de school, want die hebben er natuurlijk sympathie mede, zoo als met elk andere taal, die zij ook misschien niet verstaan, aan het Seminarium in studie. In het algemeen wordt Hollandsch door de *ouders* der kinderen, Afrikaansche zoowel als Engelsche, min gerekend. Hoe kan zoo iets gezegd worden, wanneer de groote sprake van den dag onder de Afrikaansche ouders is: "Hollandsch op onze scholen!" Ja wel, maar ouders, wie gij zijt, roept gij niet zoodanig slechts als ook door de manie aangetast, laat het dan daarbij blijven, mort over de Engelsche scholen en onderwijzers, ja, over al wat maar naar Engelsch riekt, in plaats van tot u zelven te zeggen (niet in de couranten lawaai maken): Hollandsch voor *mijn* kind. Het komt hier bij de persoonlijkheid en het praktische op aan. Hollandsch is wel in zekeren zin gebiedend aan de Hugenotenschool, maar dit baat weinig, zoo zulks niet gebiedend is bij de ouders en hunne kinderen gevolgelijk. De Hugenotenschool heeft zich nog niet ten volle kunnen zuiveren van den blaam op haar gelegd door hare vijanden of vrienden zelfs, van Anti-Hollandsch te zijn.

Dit jaar was de motto der diplomisten in het Latijn. Wij koesteren de hoop dat met het volgende jaar, en teregt, een in het Hollandsch in de "Hall" prijken zal. Mogen de graduatees dan een Hollandsch motto, als "voor God en Zuid-Afrika," waardig wezen.

Nu, wat aangaat de Normale oefening aan deze school. Dit werk werd begonnen door Miss Newton, die de school voor goed verlaten heeft. Hare plaats wordt nu in dit vak door Miss White bekleed. De meer gevorderde dames der school maken een elementair onderwijs-klasse uit. Zij worden dan geoefend in het onderwijs der 'infants'.

Het "Kinder-Garten" stelsel wordt er gevolgd. Spelenderwijs wordt aan zeer jonge kinderen kennis zeer grondiglijk medegedeeld. Er werd door genoemde klas praktisch uitgelegd hoe 'infants' op de gemakkelijkste wijze kennis mede te deelen; hoewel er geen tijd overig was voor het examineeren in de theorie.

Over het Hollandsch heb ik vergeten aan te merken, dat er dit jaar meer opstellen in die taal voorgedragen werden dan vroeger. Ook dat de Engelsche onderwijzeressen een goed begin maakten met de ondervraagden soms ook in het Hollandsch hunne antwoorden te laten geven.

Ik ga over tot de gewone sluiting der school in de kerk.—Na gezang, las Ds. A. Murray Ps. 115. Daarop deed Ds. Hofmeyr een gebed en zong de gemeente Ps. 47: 1, 3. Hierop heette Ds. Murray de aanwezigen welkom, en gaf toen een kort verslag der school van het afgeloopen jaar. Hij zeide, o.a. dat het nieuwe gebouw welks hoeksteen verleden jaar gelegd werd, met de betrekkelijke geringe kosten van £2,050 voltooid is. Ook dat er een sterrekijker door een vriend in Amerika aan de school is present gedaan. ZEerw. maakte ook gewag van de modelschool; het steeds aangroeijen van het getal kinderen; algemeenen bloei en vooruitgang; grooten stof tot dankbaarheid.

Hierna stond Dr. Hole tot het uitspreken zijner rede op. ZEerw. sprak naar aanleiding van Rom. 14: 7, ongeveer op de volgende wijze:—"Het tekst woord sluit in zich het algemeene beginsel der Christelijke godsdienst—het beginsel der liefde namelijk. Met dit beginsel, welk elk mensch in zich omdraagt, oefent hij een invloed uit—ten kwade of ten goede. De voortreffelijkheid van het goede beschouwende, ontstaat in ieder de wensch zulk goeden invloed uit te oefenen. Lettende op den invloed door ons op anderen uitgeoefend, treft ons eerst en vooral de invloed van voorbeeld. En onder dit hoofd moet (a) ten eerste gelet worden op den tong. De tong wordt al te zeer min geacht en verkeerd gebruikt. Met het verlaten der school, zooals wij ons allen bewust van zijn, begint eerst regt de opvoeding. Daarom past het de leerlinge vooral dan acht te geven op wat zij in de sprekende wereld zegt. Men zij vooral waakzaam in de nietige dingen die zoo grooten invloed uitoefenen. Men wachte zich ook voor onwaarheid en gedachtelooze uitingen—aloude maar nooit te veel herhaalde waarschuwingen.

Ten tweede, worde er op den invloed van Ons Leven gelet. Zooals wij Christus volgen, volgen anderen ons. Met betrekking tot deze zaak kan Mary Lyon, met het oog op de Hugenoten School, als een voorbeeld genomen worden. Haar leven werd gelezen, men kwam op een gedachte, vormde een plan, en bragt een grootsch werk ten uitvoer. Majoor Malan was ingenomen en ijverde voor deze Inrigting. Ja, de invloed van Mary Lyon's leven strekt zoo ver, dat er zelfs een terugwerking van de Hugenoten School in Londen gevonden wordt, in den vorm van een dergelijk instituut aldaar. De oude zinspreuk helaas! blijft nog waar:—De mensch ziet de uitnemendheid van het goede, en toch volgt hij het kwade na. De vraag verrijst: hoe zulk een aanleg ter goede uitwerking van mijn leven op anderen te verkrijgen. Antwoord: In de derde plaats, die invloed moet door het karakter ontstaan dat op ons leven en van daar weder terug op anderen uitgeoefend wordt. Door karakter worde hier niet verstaan de levensaard van iemand uiterlijk, als wel de innerlijke beweging des harten. Dit karakter van het inwendig geestelijk leven is op waarheid gegrondvest en vraagt altijd en alleen naar waarheid. Iemand is zich van dit karakter niet zoozeer bewust. De invloed wordt uitgeoefend zonder dat het eigenlijk gemeend of geweten wordt.—Spreker eindigde met een ernstig en hartelijk woord van toepassing.

Na het uitspreken van deze rede reikte Ds. Murray de diplomas uit. Z Eerw. rigtte eerst eene korte toespraak tot de gegradueerden. Hij zeide:—"Gij krijgt deze getuigschriften niet alleen als een bewijs van uwe geleerdheid, maar ook strekken zij als bewijs dat wij u met den goeden naam van het Seminarium vertrouwen. 'Per aspera ad astra,'—door moeijelijkheden naar de sterren—is uw motto; laat dit bewijs dan door u als uwe eerste ster beschouwd worden. Het zal niet meer lang duren of een diploma van het Seminarium te hebben zal als geene bijzonderheid meer gerekend worden. Maar beschouwt gij altijd de uwen als eene bijzonderheid en eer, en leeft waardiglijk dezelve."

Verder rigtte Z.Eerw. een woord tot de onderwijzeressen, hun dank zeggende voor hunne trouwe diensten en om verschooning vragende voor onvoldoende waardering, ja, ook nalatigheid hunnenthalve. In het bijzonder werd miss Brewer, die op het punt staat de school te verlaten, in dankzeggende en lofrijke bewoordingen toegesproken. Degenen die diploma's kregen, zijn: de jongejuff. Buchner, Tindall, de Villiers en Murray.

Eerw. Ferguson sloot met gebed, en na het zingen van de "Old Hundredth" noodigde Ds. Murray de gasten op nieuw uit tot de gewone collatie in den middag en receptie in den avond.

In den namiddag vond ook de reunie van oudscholieren plaats. Zeer weinigen waren er vertegenwoordigd.

Woensdagavond gaf de Hugenotenschool ook een concert, de opbrengst waarvan bestemd was ter afbetaling van de schuld nog rustende op het stuk grond vóór het Seminarium door de school als park aangekocht. Hier volgt het programma:—

DECEMBER, 1882.

1. *Il Trovatore*—Duet, Harmonium & Pianoforte Miss Höchinger & Bücher.
2. *Lorelei*—Solo, " Von Schade.
3. *The Old Cathedral*—Song " Oelmann.
4. *Faust*—Solo, Pianoforte " Höchinger.
5. *Abendstern*—Duet, Harmonium & Pianoforte " Oelmann and Van Gass.
6. *Bluhe Liebes Veilchen*—V. Trio " Oelmann, Miss Mabille, & Esterhuizen.
7. *Septett*—Duet, Pianoforte " Höchinger & Oelmann.

INTERVAL

WESTWARD HO! *Cantata* .. Choir.
1. *Introduction and Chorus*—The Start of the Fishermen—The Farewell of the Women
2. *Song*—A Mother sings as she watches the Children playing on the Shore.
3. *Recitative.*
4. *Chorus of Gipsies.*
5. *Duet*—Two Maidens sing in the Light-house Tower.
6. *Choral Prayer*—The Women meet in terror at the Rising Storm, and Pray.
7. *Lullaby*—A Wife sings to her Child.
8. *Chorus of Angels*—The Angels sing over the little town, and bring peace to all therein.
9. *Finale Chorus*—The Fishermen's Return—The Welcome of the Women.

Van de "Opleidingschool" kan geen verslag gegeven worden, daar er geen examen plaats vond, en zulks omdat slechts één lid van de Zendingcommissie tegenwoordig was. Genoeg zij het te zeggen dat deze school met moeijelijkheden te kampen hebbende, het begin van een groot en heerlijk werk schijnt te wezen.

De eerste klasse jongensschool had haar examen schriftelijk. Onder de bekwame leiding van den heer McRone en den bestendigen arbeid van den heer Bam, verrijst deze school als een phoenix uit het asch van vroegere jaren. Hier wordt den onbestendigen tijd vóór den heer Weich bedoeld. Of op deze school zooveel Hollandsch geleerd wordt als wij wenschen zullen, is niet bekend; en toch kan met vrijmoedigheid ook hier gezegd worden, dat er meer Hollandsch is dan in vele andere eerste klasse scholen.

Op de kwestie Hollandsch in de Opleidingschool, komen wij misschien naderhand terug. Voor ditmaal genoeg.

PS.—Van de Hugenotenschool gesproken hebbende, kan ook gezegd worden dat de overgang van Venus aldaar door prof. Newcombe en de zijnen met succes werd waargenomen. Wij vernemen dat de prof. de geleerdste levende sterrekundige is.

WILLOWMORE.

(*Ingezonden.*)

Een blijde dag; dat was Zaturdag de 2de Dec. ll. zekerlijk voor een iegelijk onzer. Immers 't was de dag der plegtige inwijding en opening van 't Logieshuis, onlangs door de Christ. Jongelings Vereeniging alhier opgerigt.

Tegen half zes uur in den namiddag begonnen de verrigtingen. Eene groote schare—waaronder vele buitenvrienden—was bijeengekomen in 't gebouw op uitnoodiging van 't Bestuur. 't Was elk een op 't gelaat te lezen hoe blij het hart daar binnen was. Eerst vergenoegde men zich met een kijkje in 't rond te nemen. Men moest de zit- en leeskamer bezien,—zoo smaakvol versierd met bloemen, teksten en schilderijen aan de wanden, zoo wel voorzien van nuttige lectuur,—dat 't niet anders kan of gij moet wat vertoeven en uw bezoek weer en dikwijls herhalen. Dan zijn er twee slaapkamers, heel gerieflijk ingerigt, voor logeergasten,—vooral jongelui die van buiten inkomen naar 't dorp, en niet weten waar heen te gaan. Dan is er de eetkamer—tegelijkertijd ook restaurant, waar men ten allen tijde ververschingen kan erlangen. Dan zijn daar de groote achterplaats, stallen, buitengebouwen en voerzolder, alles allergerieflijkst ingerigt voor den reiziger. Het geheele gebouw, pas opgeknapt (het bestuur huurt het voorloopig) ziet er zeer netjes uit. Voor op de muren prijkt, met al de kleuren van den regenboog, "Christelijke Jongelings Vereeniging." Op de eene zijde—eene zeer in 't oog vallende plaats—staat er weer te lezen: "Logieshuis—ververschingen ten allen tijde—stal—voeder enz."

Voor alles is er gezorgd, en wij zijn er zeker van, het Bestuur zal nooit spijt hebben van zijne onderneming.

Wij hebben nu alles bezien, en de schare komt weer bijeen in zit-, eet-, en slaapkamer, om naar 't inwijdingswoord te hooren. 't Was een ernstig woord, door den Voorzitter der Vereeniging, Ds. Hofmeyr, uitgesproken, nadat hij Ps. 103 had voorgelezen. Men kon het aan hem zien, zijn hart was innig blijde en vrolijk. Hij had niet durven hopen, zei hij, dat deze inrigting zoo spoedig tot stand zou komen. De Vereeniging is nog maar pas één jaar oud,—en zie hoe heeft de Heer haar niet al gezegend door haar te verwaardigen zulk een groot werk te doen. Toepasselijk het woord dus daar op de muren "Ebenhaezer." Hij zal ook verder helpen. Als hij dacht, ging de spreker voort, aan de moeijelijkheden, die hij zich had voorgesteld, dan moest hij zich er over schamen dat hij ooit huiverig was het werk te aanvaarden. Immers alles werkte mede ten goede. Vrienden-harten en handen die waren daar in overvloed, en 't minst behulpzaam was de br. oud. Stegmann zeker niet. Trouw heeft hij meegewerkt, en zal hij verder helpen werken. Sloeg spreker de oogen om zich heen, dan zag hij aan alle zijden, in de vele presenten, de bewijzen van liefde en innige belangstelling in deze vereeniging en in dit Te Huis. De Heere geve dan genadiglijk dat deze inrigting dienen moge tot een eersten steen van eenen dam die moet opgeworpen worden tegen 's lands vloek, de onmatigheid, die nu uit zoo menig moederoog bittere tranen perst. De Heere zegene dan de Chr. Jong. Ver. van Willowmore, met Voorzitter en Bestuur. Na een plegtig wijdingsgebed, bedankte Ds. Hofmeyr de aanwezigen voor hunne belangstelling, en vooral de vriendinnen die zoo goedgunstiglijk voorzorg genomen hadden, en al die ververschingen bereid hadden waartoe men nu uitgenoodigd werd. Tegen 7 uur ging elk een weer, in de beste stemming, huiswaarts.

Maar de feestvreugde van den dag was nog niet over. Onze leeraar, conducteur van de "Gewijde Zangvereeniging", had ons uitgenoodigd des avonds om 8 uur naar de kerk te komen. Hij wou ons op een gewijd concert onthalen. De uitvoering bestond in 't opvoeren van Roots gewijde Cantate! "Belsazar's Feest." En waarlijk 't was der moeite waard er naar te luisteren.

Het koor was goed thuis in zijn werk; alles ging zonder haak of stoot door. O! 't was een genot. De gemeente luisterde ook dan met gespannen aandacht van begin tot einde. Er zijn van de koorstukken die ons nog in de ooren klinken. Waar elk een zijn best deed, kan men moeijelijk de beste noemen, niet waar? Maar toch kunnen wij niet nalaten melding te maken van de zoete klanken, in solos, duettos, trios enz., die de jongejj. Joubert, Orr en Meintjes ons lieten hooren. Mogen wij hen spoedig weer hooren. En zoo eindigde een dag dien wij niet spoedig weer vergeten zullen.

Waarlijk, 't is goed dat men den Heere love en zijnen naam psalmzinge.

De leden van het koor vergeeten dit toch nooit. U ook, zooals de Jongel. Vereeniging, wenschen wij Gods besten zegen toe.

Volhardt in uw dikwijls moeijelijk werk; gij doet een goed werk. Hij, die woont onder de lofzangen zijns volks, zal zelf u helpen en beloonen.

UNIONDALE.

VERGADERING DER B. B. VEREENIGING. BEZOEK VAN DEN HEER ROBERTSON.

(*Van een Correspondent.*)

De heer Alfred Robertson, L.W.V., door de B. B. Vereeniging daartoe uitgenoodigd, bragt een bezoek aan zijne constituenten. De heer Vintcent, L.W.V., was verhinderd, hoewel ook genoodigd.

Er was een goede opkomst, zoo van leden der Vereeniging als van andere kiezers.

De heer G. Scheepers nam den Voorzittersstoel in; de heer Wehmeyer, vice-president, zat aan zijne linkerzijde.

De heer Robertson, geïntroduceerd zijnde, zeide dat dit de tweede maal was dat hij de eer had de kiezers dezer afdeeling toe te spreken; en na een paar aanmerkingen, als dat het hem verblijdde dat zaken van plaatselijk belang, die in het parlement zijne ondersteuning hadden erlangd, als de P. Alfred pas, de telegraaf, eigen afdeelingsraad, enz. ook gelukkige voortgang hadden, zeide hij het volgende over punten van algemeen belang:

Knysna Bosschen.—Hij had er veel moeite aan besteed om meer koloniaal hout gebruikt te krijgen door het gouvernement. Het tegenwoordig gouvernement was er ook oorspronkelijk gunstig voor gestemd. De zaak had hare eigenaardige moeijelijkheden.

Hollandsch in het parlement is doorgegaan. Ambtenaren moeten beter Hollandsch kennen. Voorts behooren *Magistraten* een examen in de Wetten af te leggen. Nu zijn zij soms in verlegenheid door het behendig pleiten van agenten.

Salaris van ambtenaren.—De verhooging voorgesteld was afgestemd, en hij had een levendig deel aan de behandeling der zaak genomen.

Accijns.—Hij wilde geen oude koe uit den sloot halen. Hij was vóór accijns als hij behoorlijk geregeld werd. De accijns had echter goed gedaan door de boeren wakker te maken.

Immigratie had zijn nut. In Knysna had zij geen nut. Wij hadden niet juist de beste klasse van lieden ingevoerd; met Afrikaanders was er hard gehandeld ter wille van de immigranten.

Spoorwegen.—Hij was van den beginne er voor om *heel langzaam* te haasten in deze zaak; doch het was moeijelijk te keeren. Aan de districten rondom Mosselbaai was weinig regt in deze geschied. Hij hoopte dat onze districten ook spoedig in den spoorweg zullen deelen.

De Basuto-questie was in zeer ellendigen staat. Spreker wijdde er over uit.—Men moest of in een beslissenden oorlog met hen gaan, en hen ten onder brengen, of hen over boord werpen. Hij zelf was voor dit laatste. Er waren echter ook hier moeijelijkheden. Intusschen was Masupha op dit oogenblik de grootste man in Zuid Afrika.

De Burgerwet scheen regtvaardig, maar het substituut-stelsel was zeer onbevredigend. De kapitein, vrederegter, en een lid van den Afdeelingsraad konden b.v. kiezen wie naar den oorlog moesten gaan. Dat zou meer bevredigend zijn. Er moest ook op de boerenmanier gevochten worden. De Wet zou wel verbeterd worden in de volgende zitting.

De Insolventenwet was niet wat zij behoorde te zijn. Het was te moeijelijk iemand gestraft te krijgen, die een oneerlijke insolventie maakte.

Confederatie moest zijn eigen groei hebben. Wij waren er nog niet bekwaam toe.

Kiesafdeelingen.—Het vormen van nieuwe kiesdistricten had moeijelijkheden. Er zou meer tijd en geld verspild worden. Men had niet juist *vele* maar *goede* koppen noodig.

Kiesstelsel.—De Wet moest strenger zijn. Kantienen moeten minder invloed hebben.

Spreker dacht verder dat er vooral voor de belangen der boeren moest gezorgd worden. Met nog eenige woorden van waardering van de diensten van zijn collega, den heer Vintcent, en met een bedankje voor de gelegenheid hem gegeven om zijne constituenten te ontmoeten, ging spreker onder toejuiching zitten.

De heer Robertson wordt nu ondervraagd op verschillende punten, waarna de Voorzitter het woord nam, het gedrag van den heer Robertson als parlementslid prees en wenschte dat het parlement meer deed voor de opvoeding van de Hollandsche bevolking. De dank der vergadering wordt nu den heer Robertson toegebragt.

Een gezantschap van de Willowmoresche B. B. Vereeniging werd voorts geintroduceerd, bestaande uit de heeren Des Vasges, Blignaut en Kruger.

De heer des Vasges nam het woord. Hij wilde dat Uniondale en Willowmore aaneengesloten zouden worden als een nieuwe kiesafdeeling. Willowmore was verdeeld onder vier verschillende kiesafdeelingen. Uniondale onder twee. Eendragt en zamenwerking waren hier noodig.

Aan de discussie hierover nemen deel de heeren B. Strydom, Wehmeyer, Scheepers, A. Barnett, Kruger en de heer Swemmer, welke laatste voorstelde, dat ingeval het Gouvernement een hervormingsbill invoert, Uniondale en Willowmore dan de handen ineen slaan om tot een kiesafdeeling geconstitueerd te worden en de Vereeniging vertrouwt dat onze leden in het parlement dit zullen ondersteunen.

De heer Cairncross stelt den dank der Vergadering voor aan de afgevaardigden van Willowmore voor hunne vereerende tegenwoordigheid.

De heer Robertson wilde niet gebonden zijn in zake de Hervormingsbill. Het is beter te wachten en te zien hoe zij zal voorgebragt worden.

De bovenstaande resolutie werd aangenomen, alsook een voorstel dat men zich in deze zaak tot het Hoofdbestuur zou wenden om raad, ten einde het beoogde doel te verkrijgen.

Met verlof der vergadering sprak de heer Robertson over de wenschelijkheid dat de B. B. Vereeniging de voornaamste Wetten, die voornamelijk de boeren raken, zal verspreiden in druk. Hij noemt eenige Wetten van dien aard, waarmede de boeren minder bekend schijnen te zijn. Hij dacht de B. B. Vereeniging behoorde ook tegen de buitenkantienen te werken.

De heer P. Zondagh sprak tegen de omheiningswet; hij wenscht dat de Wet wat strenger was op brandziekte.

Met eene dankbetuiging aan den Voorzitter gaat de Vergadering uiteen.

ORANJE VRIJSTAAT.

Over den Basuto-oorlog vindt men in de Vrijstaatsche bladen veel minder dan wij gehoopt hadden, en vooral weinig wat wij niet reeds van elders weten. De voorstelling die men er aantreft is dat Jonathan een onverhoedschen aanval op Joël heeft gedaan, schoon Ramanella gezegd wordt hem eerst het leven lastig gemaakt te hebben. Het antwoord der Kaapsche Regering op de vertoogen van den Staatspresident over de zaak schijnt bijval te hebben gevonden en men schijnt te gelooven dat Jonathan, die beschreven wordt als overal baas zijnde en als van Ketbiso en andere vrienden van Joël de verzekering bekomen hebbende dat zij zich aan hem onderwerpen, zorgen zal dat hij den Vrijstaat verder met rust laat. Tegen het houden van jagtpartijen door Kaffers in den Vrijstaat heeft de President, met het oog op het gebeurde in de buurt van Ladybrand, een proclamatie uitgevaardigd.

President Brand's 57ste (niet, zoo als de *Express* beweert, 59ste) verjaardag is met de gebruikelijke plegtigheden gevierd. Bloemfontein wordt bezocht door rondloopers die valsche souvereins in omloop brengen. Een andere vervelende zaak is dat de dienders het de Naturellen, en bepaaldelijk gekleurde dienstmeisjes, lastig maken, maar daarentegen is de stad zoo gelukkig om in het bezit eener ijsmachine te zijn. Te Jagersfontein worden wel steenen gevonden maar geen heel fraaije; een jeugdig Naturel, van beroep diamantdief, heeft voor de uitoefening er van 12 jaar en 30, in twee partijtjes, met de kats bekomen; en een Kaffer op wien een groote steen viel heeft het ongeluk gehad dat zijn schedel stuk ging. Een aantal monsters wol van een bekend schapenboer in Pommeren zijn door de firma M. Lippert en Co. aan den President gezonden om ze aan de Vrijstaatsche boeren te laten kijken.

Z. A. REPUBLIEK.

Zoowel over den oorlog met Mapoch als over andere punten leveren de laatste ontvangen Transvaalsche bladen weder veel belangrijks. Ten deele zijn het berigten die het reeds vroeger vermelde aanvullen, of er nieuw licht over verspreiden, ten deele vindt men nieuws waarvan vroeger slechts de hoofdpunten door telegrammen bekend waren. Tot de eerste soort behoort het volgende, uit een brief, gedagteekend "Lager [bij] Mapochstad, 19 November 1882," door de *Volksstem* overgenomen:—

"Wij hebben vele kleine gevechten gehad, het belangrijkste waarvan is wat hier volgt, en plaats had Vrijdag, 17 dezer. Wij gingen toen uit om een fort te bouwen, circa 2,000 pas van de stad, genaamd Vlugtkraal, welken naam die plaats in den vroegeren Boerenoorlog gekregen heeft. Deze is een van de grootste of gevaarlijkste plaatsen die hier te nemen is, en toch liet de vijand ons toe om een fort te bouwen dat 100 man bevat. Het fort is driehoekig gebouwd, drie voet breede muren en acht voet hoog. Tegen den avond waagde de vijand om uit zijne versterking te komen, maar toen het eerste bomschot (dat goed geplaatst werd) hen ontmoette, namen zij de vlugt, achtervolgd door de riflekogels. Allen trokken terug naar het lager, behalve Kommandant H. Pretorius, die met 100 man achter bleef, om den nacht met bezorgheid door te brengen. Alles ging goed. Des morgens vroeg maakten de fortmannen een eersten buit van 23 beesten en 50 bokken, en den volgenden dag maakten zij weer een dertigtal bokken buit. Ook werd het tweede fort gebouwd nabij de Vlugtkraal, maar toen zag de vijand wat eigenlijk onze plannen waren, en zij trachtten dat werk te verhinderen met te vuren op de lieden die aan het werk waren. De Generaal zond zoowat 20 man om onze manschappen te beletten verder te vuren, maar het gevolg was dat die 20 man verpligt waren om ook den vijand aan te vallen en terug te drijven om zelven veilig te wezen en het gelukte hun den vijand terug te drijven. Toen de Generaal zag dat de vijand terug trok, zond hij weer 10 man om de 20 anderen terug te roepen, maar toen die 10 er bij kwamen gingen de 30 te zamen voorwaarts vechtende den vijand achterna. Zij werden aangevoerd door den veldkornet van Rustenburg, van Rensburg genaamd. De Generaal zond andere 15 man om de 30 terug te roepen met dreigementen om terug te komen; maar in plaats van terug te komen zonden zij om patronen te vragen. Toen was de Generaal verpligt om meer mannen te zenden. Zoo gingen zij van klip tot klip voort met behulp van het grof geschut, daar de vierponder bij den Generaal stond en gehandteerd werd door de zoogenaamde Rooikoppen (Pretorianen), waarvan Melt Marais de kanonnier was. Zeer te prijzen is zijn werk. De kleine drieponder, door den Kommandant H. Pretorius zelf gewerkt, deed ook prachtig werk. Het gevecht duurde minstens 2½ uur, toen de duisternis er een einde aan maakte. De vraag kwam toen bij ieder op: Waar blijft nu het dappere vechtvolk? Men keerde niet terug naar het pas voltooide kamp, ook niet naar het lager. Allen bleven op het punt waar de duisternis hun overvallen was. In den schemer bouwden zij een klein fort en daar kreeg een van hen een kogel, juist toen hij bukte om een steen op te nemen. Hij is van Ermelos menschen, genaamd Scheijnvocul? [Volschenk]. Zekere Beeter en nog een ander werden ligt gewond: en die allen moesten des nachts in wind en regen, storm en water doorbrengen. Het getal gesneuvelden van den vijand dat gevonden werd bedraagt 40 man, zoodat wij nu alles te zamen rekenen kunnen dat 150 man van den vijand gesneuveld zijn, want ook Kommandant Cronjé en Weilbach hebben op den 17den gevochten met den vijand en 24 van hen gedood. Een van Weilbach's mannen, Nagel geheeten, is door de kuit of dij gewond, benevens twee van het makke volk. De vijand is zeer sterk, maar ook zeer laf. Als men hun vechten zoo beschouwt, dan moet men denken dat zij zeer lafhartig zijn, maar ik denk dat er groote verdeeldheid onder hen bestaat.

"Toen het bovenstaande neergeschreven was, kwamen van den vijand eenige kaffers met een beest en witte vlag en het rapport om vrede. Kort en goed was het antwoord van den Generaal: vrede willen wij geven, maar Niabel en zijn generaal moeten zelf de voorwaarden komen aanhooren. Zoo zijn zij terug. Wij zijn hier uit onzen post afgelost door 100 man van Kommandant Cronjé en Weilbach. Morgen vertrekken zij weer, daar Cronjé en Weilbach ook forten bouwen moeten, en als ik morgen weer de kans heb om bij inkt en pen te wezen zal ik u verder nieuws zenden."

Verder nieuws, in een extra tot de *Volksstem* van 29 ll. vermeld, luidt als volgt:—

"Alweder moeten wij ons er over beklagen dat we met den post van gisteren avond weer geen brieven van onze correspondenten hebben ontvangen. Het vreemdste van alles is echter dat de Regering deze week ook geen schriftelijk rapport uit het lager heeft. Zij heeft echter vertrouwbare mondelinge rapporten gisteren ontvangen, afkomstig van twee Rustenburgsche burgers die drie dagen te voren uit het lager vertrokken waren en aan de door hen beschreven expedities meegedaan hebben. Hun berigt komt op het volgende neder:—

"Kommandant Senekal had, tegen den zin van den Kommandant-Generaal, met een aantal vrijwilligers, de sterkten van den vijand aangevallen. De datum wordt niet gemeld, noch ook de plek door hen aangevallen, maar heel waarschijnlijk was 't de bekende Vlugtkraal. De wakkere Kommandant met zijne dappere vrijwilligers nam de eene schans na de andere in en zuiverde ze allen van den vijand, die in de gaten vlugtte. Daarop begon men toebereidselen te maken om de rotsen over de grotten met dynamiet te laten springen. Terwijl de manschappen bezig waren om de losse klippen en den grond boven een dier grotten weg te werken, ten einde de dynamiet op de vaste rots te doen werken, riep een hunner uit om voorzigtig te zijn, daar er een gat in de rots was waaruit hij een luchtstroom voelde opkomen. De man die met de dynamiet werkte trok een lucifer en wilde een schot dynamiet doen ontploffen, doch kommandant Senekal gebood hem om wat te wachten, daar hij eerst onderzoek wilde doen omtrent het gat. Men verzocht hem dit niet te doen, daar de Kaffers van onder uit de grot goed door het gat mikken konden; doch hij gaf geen gehoor en keek in het gat. Er knalde een schot en de dappere maar al te roekelooze kommandant stortte dood ter neder zijnde de kogel hem van onder de kin door het ho... gegaan. De dood van den onverschrokken Se... wordt diep betreurd door allen die he... Zekere du Plooij, naar wij meenen ...burg, wordt gezegd op onge... gesneuveld te zijn.

☞ ZIE ...

STORMVLEI,
Distrikt Swellendam.

Insolvente Boedel van S. C. BURFORD,

DE Curator beslist hebbende het bezit der Gebouwen te Stormvlei op 31 December aanst. op te geven, heeft besloten bij Publieke Veiling te Verkoopen

Op Donderdag, 21 Dec.,

Al de LOSSE GOEDEREN te "STORM VLEI," bestaande uit Winkelvoorraad, Meubilair, enz.

De Winkelvoorraad bestaat uit het gewone assortiment van een Buitenhandel, zooals Kleeren, Laarzen en Schoenen, Tabbertsgoed, IJzerwaren, Aardewerk, Zadels, Tuigen, enz.

De Verkooping te beginnen te 10 ure.

WILLIAM R. BALL,
Eenig Curator.

De Heer H. J. DEMPERS, Afslager.

VEEARTS.

HERMANN KLEINAU,

Vroeger Paarden-Arts in het Duitsche Leger,

52 Buitengracht.

IS bereid om Zieke Paarden, Beesten, en Schapen te ontvangen om die volgens de regelen der kunst te behandelen, aan welke ziekte zij ook mogen lijden. De meeste zorg zal besteed worden aan de gevallen die hem zullen worden toevertrouwd, en daar hij in het bezit is van deugdelijke getuigschriften, houdt hij zich overtuigd voldoening te zullen geven.

UITVERKOOPING!

DE Ondergeteekende is voornemens haar Winkelzaak op te geven, en Verkoopt nu uit haar Uitgezochten Voorraad

Parijssche Modeartikelen,

Tegen een vermindering van 25 Per Cent op de Originele Prijzen, die op ieder Artikel ten volle zijn gemerkt.

MADAME THIES,
No. 1, Kasteelstraat, Hoek van de Adderleystraat

THIES & Co.,

Chronometers en Horologiemakers,

HEBBEN VOORHANDEN, **Horologies** in groote verscheidenheid, waaronder eenige **zeer uitmuntende**, die zij waarborgen niet **meer dan twee seconden** per dag voor of na te loopen.

Klokken, Regulateurs, Barometers, Marine-, veld- en Operaglazen, Brillen, Ooggla-zen, enz.

Alle **Horologies** verkocht onder een **waarborg van verscheidene jaren** en tegen een disconto op kontant van 20 Per Cent.

ZEE-CHRONOMETERS, HOROLOGIES, KLOKKEN, enz., gerepareerd op uitmuntende wijze tegen billijke prijzen en onder waarborg

30 Adderleystraat.

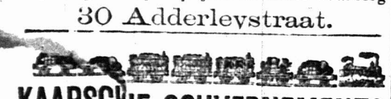

KAAPSCHE GOUVERNEMENTS SPOORWEGEN.

Wijnberg en Kalkbaai Linie.

DE KALKBAAISCHE SPOORWEGLINIE zal voor PASSAGIERS- en GOEDERENVERVOER, tusschen WIJNBERG en MUIZENBERG en de tusschen Stations, geopend worden op VRIJDAG, den 15den DEZER.

Het Station KENILWORTH op de Wijnbergsche Linie zal op denzelfden dag voor vervoer van Passagiers en Goederen worden opengesteld.

Voor verdere bijzonderheden zie men de Tijdtafels.

C. B. ELLIOTT,
Algemeen Bestuurder.

Kantoor van den Algemeenen Bestuurder van Spoorwegen,
7 December 1882.

Onderwijzer Benoodigd.

APPLICATIES voor de betrekking van GOUVERNEMENTS ONDERWIJZER, te EDENBURG, worden door den Ondergeteekende op nieuw gevraagd, en wel tot den 31sten DECEMBER A.S. Zij moeten vergezeld gaan van de bij de Wet vereischte certificaten van bekwaamheid om Onderwijs te geven in Hollandsch en Engelsch, alsmede van getuigschriften van goed zedelijk gedrag, en Protestantsche Godsdienstige beginselen.

Gouvernements salaris £100 per jaar, hetwelk bij vooruitgang der school tot £150 kan vermeerderd worden; benevens £50 Huishuur en de schoolgelden der leerlingen.

M. BEYERS,
Residt. Vrederegter.

Edenburg, O.V.S.,
25 November 1882.

BEKENDMAKING.

E. LÜCKE,

Horologie en Klokkemaker,

WENSCHT aan zijne Vrienden en het algemeen Publiek bekend te maken dat hij zijne oude bezigheidsplaats verlaten heeft en voortaan op den Hoek van de WALE- en de BREESTRAAT te vinden is.

H. J ZOER,

Notary Public and Conveyancre
OFFICE
REET, CAPE TOWN,
NewspaperOffice

een pa... stokers, de... monopolie k...

92 MUILEZELS,

VAN 3 TOT 5 JAREN OUD,

ZULLEN WORDEN VERKOCHT

TE

"KLAPMUTS STATION,"

OP MORGEN VRIJDAG,

Gemelde Ezels, zijn ingevoerd van Montevideo, per Fransche Bark "*Bengale,*" met groote zorg behandeld en voor deze Markt expresselijk uitgezocht.

WM. BERG.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

HET GROOTSTE MAGAZIJN

VAN

MEUBELEN, TAPIJTEN, BEKLEEDSELS,

BEDDEN EN BEDDEGOED

IN ZUID AFRICA,

88 tot 92, Langemarktstraat, Kaapstad.

D. ISAACS & CO.,

WENSCHEN het Publiek van Kaapstad en omliggende Distrikten te berigten, dat zij hunne gebouwen aanmerkelijk hebben uitgebreid, ten einde meer plaats te vinden voor hun grooten Voorraad, en er bijgevoegd hebben **GEHEEL GEMEUBILEERDE VERTOONKAMERS,** bestaande in **VOOR-, EET- en SLAAPKAMER,** alwaar kooplustigen hunne benoodigdheden kunnen uitzoeken. De Voorraad bestaat in een groot, verscheiden Assortiment Koperen Vier Paal, Fransche en IJzeren Ledekanten, Arabische Ledekanten, met Patente Veren, Paardenhaar en Klapperhaar Matrassen; een groote verscheidenheid Voor- en Eetkamer Meubelen, van Italiaansche en Mahoniehouten Maaksels, rijkelijk bekleed met de beste en keurigste Materialen, en **GEMAAKT DOOR BEKWAME WERKLIEDEN IN DE BIJ HET MAGAZIJN BEHOORENDE WERKPLAATSEN.** Een groote Voorraad, Ingevoerde en Koloniaal-gemaakte Vleugel-Garderobes, met Glazen Deuren, en eene verscheidenheid van andere soorten Garderobes en Kasten.

De Heeren ISAACS & Co. kunnen elk Meubelstuk met het volste vertrouwen aanbevelen als gemaakt zijnde van door-en-door Droog hout. Zij hebben voorhanden een groot Assortiment Geslepen en ander Glaswerk Aardewerk, Baden en andere Blikken Goederen, Hang- en Tafellampen Messenwerk en Electro Pleetwaren van de beste kwaliteit. IJzeren Brandkasten met Chubb's Patente Lever Sloten. Brusselsche en Tapesterie Tapijten in groote verscheidenheid van de nieuwste Patronen, naar maat gemaakt en door bekwame Lieden, alleen met dat doel geëinployeerd, nedergelegd Cortreine en Geöliede Vloerkleeden, in alle breedten en Patronen.

Daar de Eigenaren reeds vele jaren met zaken als deze geconnecteerd zijn en in de Engelsche Markt voor **KONTANT KOOPEN,** kunnen zij nu **GOEDE MEUBELEN TEGEN ZEER LAGE PRIJZEN VERKOOPEN.**

Zij wenschen ook het Publiek te herinneren dat de gewoonte van hun Etablissement Gereed Geld is, hetgeen hun in staat stelt hunne Klanten voor een klein Profijt koopjes te bezorgen. Het voordeel hiervan is duidelijk, daar er niets bij den prijs behoeft te worden gevoegd om slechte Schulden te dekken.

Het Publiek wordt uitgenoodigd den Voorraad te komen bezigtigen en eene vergelijking van Prijzen te maken.

De Heeren ISAACS & Co. hebben ook te Koop, een Speciaal Assortiment **PIANOS,** in Europa (het vasteland) gemaakt.

LET OP HET ADRES:

88 TOT 92 LANGEMARKTSTRAAT

KOORNSCHOPPEN.

DE WAAL & DE KOCK,

24, BURGSTRAAT,

LANDEN NU EENE BEZENDING

HOLLANDSCHE HOUTEN

KOORNSCHOPPEN,

Die zij te Koop aanbieden tegen

ZEER LAGE PRIJZEN.

COMMERCIEELE
Zee- en Brandassurantiemaatschappij

OPGERIGT 1855.

HOOFD-KANTOOR: ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTAD.

KAPITAAL, £50,000 STERLING.

RESERVEFONDS, £35,780 do.

DIRECTEUREN:

WM. BERG, Voorzitter.

JOHN E. MAXWELL, Vice Voorzitter.

MICHAEL BARRY,
H. C. VAN BREDA,
D. P. KRYNAUW,
P. MARAIS,

J. J. DE VILLIERS, D.A.zu
C. J. M. VOS,
L. WIENER.

BRANDAGENTUREN:

ALIWAL NOORD—SAUER & CALDECOTT.
BEAUFORT WESL—F. G. MARAIS.
CALEDON—C. J. N. DEMPERS.
CALVINIA—J. C. TRUTER.
CERES—W. F. STAMPER.
OOST LONDEN—T. H. VENN & Co.
GRAHAMSSTAD—Graham's Town Fire and Marine Assurance Company.
HEIDELBERG—D. P. MARAIS.
KIMBERLEY—B. CROWDER.
MALMESBURY—SMUTS, LOUW & Co.
MOSSELBAAI—PRINCE, VINTCENT & Co.
MOZAMBIQUE—J. A. CAMPOS.
PAARL—P. F. DE VILLIERS.
PORT ELIZABETH.—Guardian Assurance.
RICHMOND—A. P. DE VILLIERS.
RIVERSDALE—G. REITZ.
ROBERTSON—J. J. GEERINGH.
SWELLENDAM—T. W. DANIEL.
TULBAGH—H. FAGAN.
UITENHAGE—Executeurskamer.
VICTORIA WEST—J. B. AURET.
WELLINGTON.—COATON & LOUW.
WORCESTER—BERNARD & LANDSBERG.

Assurantie tegen Brand op alle Soorten van Eigendommen in de Kaapkolonie.
Matige prijzen, Ontwijfelbare Securiteit, Prompte en Liberale Betaling

A. BROOKE SMITH, Secretaris.

Paarlsche Municipaliteit.

KENNISGEVING.

DE GROOTE KWARTAAL MARKT zal alhier gehouden worden op

DONDERDAG, 28 DEZER,

en een aanvang nemen 's Morgens ten HALF ZES UR'.

Op last van Commissarissen,

H. G. F. ENSLIN, JR.,
Secretaris.

Municipaal Kantoor,
Stadhuis, Paarl, 8 Dec. 1882.

STRUISVEDEREN!

FREDERICK N. SALAMAN,

KOOPER VAN STRUISVEDEREN,

Is gereed de Hoogste Marktprij en te geven voor alle Soorten van Struisvederen.

Adres:—M. L. BENSUSAN & Co., Kasteelstraat, Kaapstad.

GEORGE FINDLAY & CO.,

HEBBEN ONTVANGEN

Brandram's beste Bloem van Zwavel,

In Vaten van 200 lbs. en Kleine Vaten van 100 lbs. elk.

Houten Koornschoppen, Schacht Zeisen en Sikkels.
Schaapscharen, Sorby's en Burgon en Ball's Fabriekaat.
Heiningdraad met stalen punten. Ovaal Staal, effen Gegalvanizeerd Draad, Gegalvanizeerd Gevlochten Draad, Zwart Draad.
Kaf Snijmachines, in groote variatie voor hand- of stoomkracht.
Gegalvanizeerd Draad Netwerk, voor groote en kleine omheiningen.
Kopstukken voor Draaibanken.
Snelle Water Filtreerders, Manganon's Kool Filtreeders.
IJzeren Ledekanten in soorten, Fransche, Half Tester, en met vier Stijlen.
Kook Kachels in groote verscheidenheid van £2 10s.

HARDEWAREN PAKHUIZEN, 15 GRAVESTRAAT, KAAPSTAD.

Wellingtonsche Bank.

BERIGT AAN DEELHEBBERS.

DE JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING VAN DEELHEBBERS zal, overeenkomstig Art. 25 van de Acte van Overeenkomst, gehouden worden in het Bankgebouw op

MAANDAG, 15 JANUARIJ 1883,

's Morgens ten 9 ure precies,

ten einde van Directeuren te ontvangen een algemeene opgaaf van de aangelegenheden der Bank en twee Directeuren te kiezen in plaats van de WelEdele Heeren JACOBUS FRANCOIS MALAN en WILLEM ADOLPH JOUBERT, die bij beurtwisseling aftreden; een van welke bij deze gelegenheid weder verkiesbaar is.

Ook wordt kennis gegeven, dat geene Aandeelen in deze Bank overgemaakt zullen worden, van af den 15den December 1882 tot den 15den Januarij 1883.

Op last van Direkteuren,

M. L. SMITH,
Kassier.

Wellington Bank,
8 December 1882.

Lijst van Deelhebbers die verkiesbaar zijn als Directeuren:—

Atkins, J. S.	Malan, J. F., D. J.zn.
Bisseux, J.	Malan, D. G., F. S.zn.
Buxmann, J. H. V.	Malan, J. D.
Brink, J. G. G.	Malan, G. D., J. J.zn.
Cillie, G. J., P.zn.	Malan, J. J., J. F.zn.
Cillie, C. D., P.zn.	Pentz, J. F., P. J.zn.
Cillie, G. G., P.zn.	Plessis, J. G. du
Cillie, D. G.	Retief, E. G., J.zn.
Hamman, E. C.	Retief, P. R., J.zn.
Hugo, F. J., P.zn.	Roux, H. L. le, H.zn.
Joubert, J. A., P.zn.	Roux, D. B. le, sen.
Joubert, W. A.	Rossouw, P. L., J. D.zn.
Joubert, G., W.zn.	Retief, J. J.
Kriel, P. E.	Rossouw, H. J., D.G.zn.
Kriegler, S. G.	Smit, H. J., J. H.zn.
Leeuw, R. J. de	Schwartze, F. J.
Lategan, S. P., B.zn.	Spuy, D. J. A. van der, M.zn.
Merwe, S. W. J. van der	Toit, S. F. du, jun.
Malan, D. J., J. F.zn.	Toit, G. P. du, E.zn.
Malherbe, W. D., St.zn.	Toit, D. S. A. du
Martin, E. H.	Toit, D. A. du, D.zn.
Malherbe, E. G.	Toit, G. J. du, E.zn.
Malan, P. J., J. F.zn.	Villiers, J. I. de, A. P.zn.
Malan, J. H., J. F. zn.	Wicht, E. J.
Malan, J. J., J. J.zn.	
Malan, B. G. J., J. J.zn.	

WELLINGTON BANK.

Notice to Shareholders.

THE ANNUAL GENERAL MEETING of SHAREHOLDERS will, in accordance with the 25th Section of the Trust Deed, be held at the Office of the said Bank, on

MONDAY, THE 15TH JAN. 1883,

AT 9 O'CLOCK IN THE MORNING, SHARP,

To receive from the Directors a General Statement of the affairs of the Bank, and to elect two Directors in the room of Messrs. JACOBUS FRANCOIS MALAN and WILLEM ADOLPH JOUBERT, who retire bij rotation; one of whom shall be eligible for re-election on this occasion.

Notice is also given that no Shares in this Bank shall be transfered from the 15th DECEMBER 1882, to the 15th JANUARY 1883.

By Orders of the Directors,

M. L. SMITH,
Cashier.

Wellington Bank,
8th December 1882.

For List of Shareholders who are eligible for election as Directors see Dutch Notice above this.

DE HEER

G. MONTGOMERY WALKER,

Prokureur, Notaris en Trantsporthezorger

STELLENBOSCH.

Union Bank.

BERIGT AAN DEELHEBBERS.

DE JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING VAN DEELHEBBERS, zal gehouden worden ten Kantore der Bank op

Vrijdag, 12 Januarij a.s.,

TEN 11 URE VM.,

ten einde van de Direkteuren een Algemeene Opgaaf van, en Rapport over, de aangelegenheden der Bank voor het jaar eindigende 31 December 1882, te ontvangen, en om twee Direkteuren te kiezen in de plaats van de Heeren P. J. KOTZE en E. LANDSBERG, die bij beurtwisseling aftreden, maar herkiesbaar zijn.

De Namen van op gemelde Vergadering voor te stellen Kandidaten moeten schriftelijk aan de Direkteuren bekend gesteld worden door twee stemgeregtigde Eigenaren, niet later dan 11 uur des Voormiddags op VRIJDAG, 15 DEZER.

Op last der Directie,

ALEX. BROWN,
Kassier.

Union Bank, 4 December 1882.

STELLENBOSCH.

LANDBOUWKUNDIG GENOOTSCHAP.

HIERMEDE wordt kennis gegeven aan de leden van het **Stellenbossche Landbouwgenootschap,** dat de bijeenkomst, verdaagd op den 10den October, ult., plaats zal hebben, in de Hofzaal,

Op Woensdag, 20 Dec. 1882.

OM 10 URE,

Ter verrigting van alle bezigheden betrekking hebbende tot het Landbouwgenootschap.

G. L. MEIRING,
Secretaris.

BENOODIGD,

Voor het TARKASCHE SEMINARIUM, Tarkastad,

EEN DAME als Onder Directrice, volkomen bekwaam om onderwijs te geven in Engelsch en Hollandsch, en alle takken van eene goede opvoeding.

Salaris £80 per jaar, met den Kost.

Ook **Een Dame,** volkomen bekwaam onderwijs in het Hollandsch te geven.

Salaris, £60 per jaar, met den Kost.

Men vervoege zich met referentien en getuigschriften tot den Wel-Eerw. heer JOHN DEWAR, Tarkastad.

Applicaties niet later dan 5 January 1883 te worden ontvangen.—De werkzaamheden te beginnen na de vacantiedagen.

AAN BOUWMEESTERS.

TENDERS voor het BOUWEN van eene Nieuwe NED. GEREFORMEERDE KERK, te UNIONDALE, zullen door de Bouwcommissie ontvangen worden tot op den 15den JANUARIJ 1883.

Nadere bijzonderheden liggen ter inzage bij den Secretaris der Bouwcommissie alsmede de plannen en specificatien.

De Commissie verbindt zich niet den laagsten of eenigen Tender aan te nemen.

DR. J. A. AVIS,
Secretaris.

KENNISGEVING
AAN ALLE
HANDELAARS IN MEDICIJNEN,
zoowel Binnen als Buiten de Kolonie.

DE Ondergeteekenden, herhaaldelijk door hunne bovengemelde Klanten verzocht geworden zijnde om de prijzen hunner Medicijneu te reduceren, om hen in staat te stellen te concureren met de vele, zoowel hier nagemaakte als van Engeland geimporteerde, onechte en goedkooper aangeboden Medicamenten; zoo doen zij miis deze *als eene Proefneming,* het volgende voorstel, namelijk:—Dat zij gereed zijn op alle orders die zij gedurende November en December zullen ontvangen nog 5 percent af te trekken buiten het groote Rabat, enz., reeds door hen toegestaan voor kontante orders.

Voor verdere bijzonderheden en een duidelijker uitleg vervoege men zich per brief direkt aan het volgende adres

DR. C. F. JURITZ & Co.
Engel Apotheek,
Loopstraat, Kaapstad.

Isaac Horak de Villiers,

Prokureur, Notaris Publiek, Conveyancer Gezworen Translateur bij 't Hoog Geregtshof.
Kantoor:—St. George's Kamers, St. Georgesstraat, Kaapstad.

SHERIFF'S SALES.

DISTRICT OF GEORGE.

In the Suit between MATTHEW SAVORY, Plaintiff, and WILLEM H. KLEYN, Defendant; and in the Suit between LIND and NEL, Plaintiffs, and WILLEM H. KLEYN, Defendant.

IN Execution of the Judgment of the Supreme Court in the above Suits, a Sale will be held at "Mist Kraal," Kleyn's Poort, on Friday, the 29th Dec, 1882, of the following, viz.:—Household Furniture, 5 Cows, 1 Horse, 2 Donkeys, &c, &c.

JAMES M. CROSBY,
High Sheriff.

High Sheriff's Office,
11th December, 1882.

DISTRIKT GEORGE.

In Zake tusschen MATTHEW SAVORY, Eischer, en WILLEM H. KLEYN, Verweerder; en in Zake tusschen LIND en NEL Eischers, en WILLEM H. KLEYN, Verweerder.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof in de bovengemelde Zaken, zal Verkooping worden gehouden te "Mistkraal," Kleynspoort, op Vrijdag, den 29sten December 1882, van het volgende, nam.:—Huisraad 5 Koeijen, 1 Paard, 2 Ezels, enz., enz.

JAMES M. CROSBY,
Opperbaljuw.

Kantoor van den Opperbaljuw,
11 December 1882.

H. J. ZOER,

Prokureur, Notaris en Transportbezorger
KANTOOR VAN DE
"ZUID AFRIKAAN EN VOLKSVRIEND,"
Kasteelstraat, No. 11 Kaapstad.

A. T. RUTTER

(VROEGER W. INNES),

ZADEL- EN TUIGMAKER,

No. 24 Darlingstraat, tegenover de Parade.

KAAPSTAD.

INDIEN gij een goed en gemakkelijk Zadel wilt hebben, vraag dan naar RUTTERS, en wacht u voor het namaaksel, want er is niet een zonder het merk van A. T. RUTTER, zoowel van binnen als van buiten, daar hij de eenige maker is van het beroemde INNES ZADEL.

Reparaties met netheid uitgevoerd.

DE PAARLSCHE

Brand Assurantie en Trustmaatschappij

Westelijke Provincie Bank Gebouw.

Opgerigt den 1sten October 1878.

KAPITAAL £40000.

DIRECTEUREN:

De Wel-Edele heer J. J. ALBERTIJN, Voorzitter.

De Wel-Edele heeren

J J ALBERTIJN	I A J ROOS,
E G RETIEF,	B P DU PLESSIS,
D G HORAK,	J F MARAIS,
D MARAIS, A P zn,	F. A. HERBST.

BRANDDEPARTEMENT.

AANZOEKEN voor de Verzekering van Leen Vastgoed tegen verlies of schade door Brand zullen dagelijks ontvangen en Polissen uitgereikt worden op zeer voordeelige termen.

TRUSTDEPARTEMENT.

Voor de Amiuistratie en bereddering van Boedels en ander eigendom, als Executeuren, Curatoren, Redderaars, Voogden of Agenten, op de liberaalste voorwaarden.

Beleeningen toeges aan op Eerste Verband van Vastgoed.

Directeuren komen elken Woensdag bijeen voor bezigheden.

J. J. DE VILLIERS,
Secretaris.

De Paarlsche Bank

PAARL.

OPGERIGT SEPT. 1852.

Nominaal Kapitaal	... ...	**£ 41,430**
Opbetaald Kapitaal	... ...	**13,810**
Reservefonds	... ...	**11,310**

DIRECTEUREN:

Wel-Ed Heer P. C. LE ROUX, Voorzitter.
" " O. T. DE VILLIERS.
" " P. R. RETIEF.
" " F. J. HUGO, P.zn
" " P. J. MALHERBE, G.zn.
" " A. J. MARAIS, J.zn.
" " SEB. V. VAN NIEKERK
" " J. A. BERNHARDI.
" " J. J. MINNAAR, SENR.

De Bank geeft Renten op Vaste Deposita, het tarief te worden vernomen ten haren kantore.

De Directeuren vergaderen Maandags en Donderdags, 's morgens ten 10 ure om over Applicaties voor Disconto te beslissen.

AGENT, KAAPSTAD:

Zuid Afrikaansche Bank.
J. J. F. LE ROUX, Kassier.

Gedrukt bij Hofmeyr en Regter,
No 11 *Kasteelstraat Kaapstad.*

VING
DICIJNEN,
als Bui-
nie.
haaldelijk door
Klanten verzocht
n hunner Medi-
staat te stellen
wel hier nage-
mporteerde, on-
len Medicamen-
ene Proefneming,
—Dat zij gereed
rende November
nog 5 percent
ote Rabat, enz.,
kontante orders.
n en een duide-
per brief direkt
URITZ & Co.

Villiers,
Conveyancer
og Geregtshof.

SALES.
ORGE.
AVORY, Plaintiff,
fendant; and in
NEL, Plaintiffs,
fendant.
of the Supreme
Sale will be held
ort, on Friday,
lowing, viz.:—
Horse, 2 Don-
CROSBY,
High Sheriff.

GE.
ORY, Eischer, en
der; en in Zake-
ners, en WILLEM
van het Hoog
elde Zaken, zal
" Mistkraal,"
sten December
:—Huisraad 5
enz.
CROSBY,
Opperbaljuw.

oortbezorger
KSVRIEND,"
apstad.

TTER
ES),
MAKER,
r de Parade.
kkelijk Zadel
RUTTERS, en
ant er is niet
UTTER, zoowel
hij de eenige
ZADEL.
erd.

aatschappij
Gebouw.
1873.
OOOO.
N, Voorzitter.
OS,
PLESSIS,
AIS,
ERBST.
ENT.
ering van Les-
of schade door
n Polissen uit-
termen.
NT.
reddering van
Executeuren,
f Agenten, op
e Verband van
nsdag bijeen
LLIERS'
Secretaris.

ank
52.
£41,430
13,810
11,310
zitter.
G.zn.
RK
Deposita, het
n kantore.
ags en Don-
Applica ies
ank.
Kassier.
apstad.

"Voorts berigtten die beide burgers, dat er aanmerkelijke hoeveelheden vee aan den vijand ontnomen zijn, doch dat vee is bijkans oneetbaar mager. Ook meldt een hunner het volgende, dat bij het lager van kommandant Winterbach, nabij de sterkte van Mampoer, gebeurd is:—Winterbach had des ochtends een bereden patrouille uitgezonden om te zien of er niet Kaffers en vee uit Mapochs stad naar het noorden doortrokken. Hij had tevens een brandwacht van Kaffers in eene andere rigting uitgezet. Eenige Kaffers kwamen met witte vlaggen bij deze brandwacht en knoopten met hen een gesprek aan. Onder het spreken bemerkte de wacht dat zich overal op de koppen rondom Winterbachs lager gewapende Kaffers vertoonden. Toen zij dit verraad bespeurden, zetten zij 't op een loopen naar het lager en openden de Kaffers vuur op hen. Het lager werd toen van alle kanten heftig aangevallen. De patrouille, die des morgens uitgegaan was, snelde op het hooren van het schieten op het lager aan en hetzelfde deed eene andere patrouille, die van uit het lager van den Kommandant-Generaal in de buurt, maar in eene andere rigting, op verkenning uit was en waarbij de berigtgever zich bevond. Deze beide patrouilles kwamen van verschillende kanten tegelijk bij het lager aan, waarop de aanvallers de vlugt namen, heftig nagezet door de manschappen der patrouilles, die geweldig op hen bleven vuren. Kommandant Winterbach zond den berigtgever onmiddelijk met een rapport naar den Kommandant-Generaal, zoodat hij niet deel kon nemen aan de vervolging van den vijand; doch hij zegt dat het laatste wat hij zag en hoorde toen hij wegreed was het nog steeds achtervolgen van, en vuren op de vlugtende Kaffers door de bereden manschappen. Langs het pad waardoor hij uitgereden was, had hij zeven lijken van Kaffers geteld.

"Zekere heer Venter, die in de buurt van Aapiesrivier wonen moet, heeft aan de Regering berigt, dat de Kaffers van Salampa naar hun werk teruggekomen zijn en vertellen dat Mapoch "gedaan" is. De Boeren hadden al zijn vee genomen en zijn kraal geheel ingesloten, zoodat er voor hem geen uitkomst meer was. Hetzelfde berigt moet ook bij Magalie en andere van Secocoenies Kaffers verspreid zijn, daar de ons vijandige Kaffers van dien stam gezegd worden in de gaten gevlugt te zijn, terwijl hunne vrouwen en kinderen in de Transvaa de toevlugt genomen hebben, uit vrees dat de Boeren hen zullen aanvallen nu zij met Mapoch zoo goed als klaar hadden. Onze lezers zullen wel doen met aan dit laatste berigt geen onvoorwaardelijk geloof te hechten.

"De volgende particuliere brief, gedateerd Middelburg, 27 November, bevestigt bijkans al het voorgaande:—

"Rapport gisteren van het lager ontvangen, er op neerkomende dat Kommandant Senekal, van Rustenburg, Zaturdag door een van den vijand van uit een grot door het hoofd geschoten werd bij Vlugtkraal, nabij Mapochs stad. Eene afdeeling van vijftig man was, namelijk, bezig een gat in [? boven] een grot te maken. Zij waren aan 't uithollen er van ten einde dezelve met dynamiet te doen springen, daar men wist dat er een aanzienlijk aantal Kaffers binnen in was. Toen het gat klaar was, berigtte een Hottentotsche bediende van wijlen den Kommandant dezen van den uitslag, waarop Senekal voor zichzelven ging kijken of dit wel zoo was. Zijne manschappen trachtten hem te overreden om zulks niet te doen; doch de ongelukkige wilde niet naar reden luisteren en het gevolg was dat: niet zoodra stond hij boven de plek om er in te kijken, of hij ontving een kogelschot dat hem in den mond trof en aan het achterhoofd uitging. Hij viel voorover en was natuurlijk dadelijk dood. De manschappen in de nabijheid rukten dadelijk het lijk weg en deden de plek in de lucht vliegen, naar gissing ongeveer 50 negers doodende. Vier sprongen er uit en werden met de buks neergeveld. Daags te voren werd een jongeling, Du Plooij geheeten en mede tot het Rustenburgsche kontingent behoorde, door een Kaffer uit eene schans door den schouder geschoten en op de plek gedood.

"Men zegt dat de Generaal, die ongeveer 2,000 pas van het voorval verwijderd was, razend is van droefheid en toorn; bedroefd wegens het verlies van zoo dapper een officier, en boos over de aan den dag gelegde roekeloosheid. Vlugtkraal, waar tot heden toe 't meest is gevochten, ligt digt bij de stad van Mapoch en bestaat uit een verschrikkelijk groote kloof, die van Steenkampsberg uit naar de lokatie van het opperhoofd loopt, doorsneden van andere kleinere kloven, de zijden of kruinen waarvan vol grotten zijn. In de vallei beneden, af aan den voet der kloven, zijn de tuinen van den vijand. Toen men eerst een aanvang maakte met het bouwen der forten waren de weinige Kaffers in den omtrek spoedig verdreven; doch daar het behoud van deze groote sterkte het eenige voorbehoedmiddel is tegen hun opsluiten in Mapochs stad, houden zij aan om die voortdurend op nieuw te bezetten. Van daar de gevechten alweder verleden Dingsdag, Vrijdag en Zaturdag en zonder twijfel zullen er wel nog vele volgen alvorens de plek geheel en al in ons bezit is en de forten alle voltooid en goed bemand zijn. Deze plaats is tevens hun groote graanschuur, daar in ieder grot graan geborgen is, zich uitstrekkende over eene groote oppervlakte van omtrent zes vierkante mijlen. 't Was gedurende het verdrijven der Kaffers uit deze grotten dat wijlen Fraser onvoorzigtig in één er van ging loeren en den dood vond. De burgers zijn zeer roekeloos, niettegenstaande zij gedurig gewaarschuwd worden door Generaal Joubert, ja zelfs met straf bedreigd worden, om niet eene grot of eene verdacht uitziende plek al te zeer te naderen.

"Gij vraag mij of ik werkelijk geloof dat Mapoch 't ernstig meent met om vrede te vragen. Mijn antwoord is, ja, indien hij daardoor zijn karkas redden kan, anders niet. Wat ik bedoel is dit: hij weet niet hoe de onderhandeling aan te leggen, daar een van de eerste voorwaarden van den Generaal is dat Mapoch zelf komen moet om hem te zien; doch dit vreest hij te doen, zonder twijfel meenende dat hij dadelijk gevangen genomen zal worden. Ik geloof als de Generaal hem een boodschap stuurt om hem zijn vrijheid te waarborgen, dat hij dadelijk toestemmen zal om de vijandelijkheden te staken; doch ik kan niet zien hoe de heer Joubert op deze wijze handelen kan, daar Mapoch niet een oorlogvoerende partij, maar een rebel is tegen de wetten van den Staat waarvan hij onderdaan is, terwijl hij bovendien nog schuldig is aan andere misdaden die hem ten laste gelegd zullen worden. Mapoch heeft, toen hij den oorlog begon, blijkbaar niet rekening gehouden met wat hij nu ziet dat het gevolg zal zijn als 't voortduurt, en indien hij eervol teruggetreden of ongedaan maken kon wat voorbij is, zou hij zulks stellig doen.

"Er is nog niets beslissends gedaan in zake den voorgenomen aanval op de sterkte van Malgas en Wildebeest. Veldkornet Trigaardt wacht nog geduldig op veldkornets Roos en Wolmarans, om hunne manschappen bij de zijne aan te sluiten, ten einde eene poging te doen om de positie aan te vallen en den vijand er uit te drijven. Ik hoor dat zij morgenavond hier zullen zijn, daar zij verleden Zaturdag van Donkerhoek hier heen vertrokken zijn. Donkerhoek is drie uren aan deze zijde van Pretoria.

"Twee jonge Kaffers, van ongeveer twaalf jaren oud, werden verleden week van uit het groote lager herwaarts gezonden naar den Landdrost van Middelburg. Zij moeten hier blijven tot dat de oorlog voorbij is. Zij zeggen dat zij uit Mapochs stad naar het lager weggeloopen zijn, daar zij den honger dien zij leden, niet uithouden konden. Al de vrouwen en kinderen, zeggen zij, zijn opgesloten in de grotten onder de stad en heel weinig voedsel wordt aan hen bij rantsoenen uitgedeeld. Deze zijn letterlijk hunne eigene woorden."

Verder wordt van den oorlog niets anders gemeld dan hetgeen men vindt in een brief in de Engelsche *Volksstem*, gedagteekend Middelburg, 30 November, waar berigt wordt dat Generaal Joubert met 1[illegible]0 man het hoofdleger verlaten heeft, waarschijnlijk om Kommandant Winterbach te helpen om Mampoer, zoo mogelijk, te pakken, zijnde diens schuilplek door spionnen ontdekt. Het lijk van Fraser, dat zoo als gemeld was niet is teruggegeven, wordt gezegd in tweeën gesneden en tusschen Mapochstad een Vlugtkraal verdeeld te zijn. De twee lieden, gekwetst toen Fraser sneuvelde, heeten Hans Klopper en Goss, en deze, een Middelburger, heeft een vrij leelijke wond in de dij. Een Mapocher, naar zijn zeggen door Njabel gezonden om tijdens een dikken mist paarden te stelen, is gesnapt. Veldkornets Roex en Trigaardt stonden met hun volk de Hel te bestormen, en de briefschrijver geloofde dat de Kaffers nog niet "mak genoeg gemaakt" waren om zich terstond tot vrede te verstaan. Twee vrachten ammunitie werden gezegd van Newcastle naar het lager op weg te zijn.

Het volgende belangrijke stuk over de zaken aan de Z. Westergrenzen, waarvan wij alleen kop en staart als meer bespiegelingen dan feiten inhoudende weglaten, is in de *Volkstem* geplaatst en geeft haar stof tot een inleidingsartikel:

"Er kan heel wat overvloedige getuigenis aangevoerd worden dat gedurende den onafhankelijksoorlog van de Transvaal, Mankoroane en Montsioa door herhaalde bedreigingen voortgingen om Moshète en Machlabo, Massouw en Gasibone aan te sporen om zich bij hunne troepen aan te sluiten, ten einde de weerlooze vrouwen en kinderen der Boeren aan te vallen en die te vermoorden, en om het vee te rooven, enz. Daartoe werden die suffers van oude idioten opgestookt door Engelsche fortuinzoekers, die thans nog in hunne kralen zijn, en die hoopten aldus de voorspellingen der loyalen tot waarheid te maken, van eindelooze vijandelijkheden met de arme naturellen, wanneer de Transvaal aan zijne regtmatige eigenaars terug werd gegeven, en die te vergeefs hoopten dat dit eene stoornis verwekken zoude in de toen nog hangende vredesvoorwaarden van Laingsnek. De herhaalde weigering van laatstgenoemde opperhoofden om de vrouwen en kinderen hunner oude bondgenooten, de Boeren, te vermoorden en hun onwil om Mankoroane en Montsioa, die door de Britsche partij daartoe benoemd waren, als Groot-Opperhoofden te erkennen, gaven aanleiding tot vijandelijkheden. Mankoroane viel Mamusa aan, de hoofdkraal van Massouw, en Montsioa viel Rietfontein aan, eene buitenkraal van Machavi, toen bewoond door Piet Matoba en diens stam. Beide deze koninklijke aanvallers werden gesteund door hunne Britsche medewerkers en blanke vrijwilligers.

"Toen Mankoroane in diens aanval manmoedig teruggeslagen werd door de Korannas, verdeelde hij zijne magt in twee afdeelingen en, de Hartsrivier in de Transvaal overstekende, verbrandde hij twee Basutokralen (zijnde de Basutos onderdanen van Massouw), nam hun vee af en ook dat van twee Boeren, die het gevecht stonden aan te kijken, en poogde weer over te steken naar zijn kamp, toen zoo wat zes mijlen ver van Mamusa opgeslagen. De Boeren joegen naar eene naburige plaats en, al te zamen zeven blanken bijeenbrengende, gingen zij Massouw te hulp om te trachten hun eigen vee terug te nemen. Daarin slaagden zij.

"'t Was hier in het kamp van Mamusa, toen zijn ster aan 't rijzen scheen, dat de koninklijke lieveling botvierde aan zijne natuurlijke neigingen en die groote vrees wekte in den Raad van Massouw, dat de vernietiging van zijn stam aanstaande was, indien er geen hulp kwam opdagen. Zeven doorgeloopen en afgematte Korannas naderden Mamusa, na maanden zwaren arbeid op de Diamantvelden, torschende hun welverdiende pakken goederen, onbewust van gevaar of oorlog, en veegden de vreugdetranen van hunne zwarte wangen (vergeef het bathos—ik schrijf het slechts af van opgewonden paragrafen over Afrikaansche ongeregtigheden tegenover arme inlanders). Zij stelden zich voor hunne gelukkige woningen, de kleinen op hunne knieën, toen een bereden patrouille van Mankoroane hen bij den hals pakte en naar het koninklijke kamp bragt. De waarde oude lieveling lachte met hen en beurde hen op, zijn diepe smart te kennen gevende dat de noodzakelijke eischen van den oorlog hem er toe verpligtten om hen te ontslaan van hunne pakken goederen. Hij zond de beste komplimenten aan hunne liefhebbende vrouwen en geacht opperhoofd en, hen naakt ontkleed hebbende, liet hij hen gaan. Zoodra zij over den heuvel waren, zendt hij een bereden patrouille om hen neer te schieten. Dit geschiedde, doch in de duisternis van den nacht stond een hunner, met twee kogels door het lijf, op en kroop naar Mamusa, waar hij vandaag nog leeft als een krachtig getuige tegen den Engelschen lieveling. Ik vertrouw dat de Engelsche vertegenwoordiger den tijd zal hebben om ook deze zaak te onderzoeken en ruimte in zijn dépêche vinden zal om den uitslag er in op te nemen.

"Massouw zag nu dat algeheele uitroeijing zijn zwakken stam bedreigde. Van daar zijn beroep op "wettelooze vrijbuiters" om hem te komen helpen. Hij zond zijn agent om blanke vrijwilligers te huren, gelijk Mankoroane in diens dienst had, en beloofde aan ieder een plaats als zij overwonnen en hem redden. Hij liet hun toe, hun eigen officieren te kiezen, en gaf het bestuur van geheel zijn gebied over aan hunne Commissie van Bestuur. Mankoroane werd teruggedreven en met gansch zijn stam in Taungs belegerd en de laatste uitkomst hing hem als het zwaard van Damocles boven het hoofd. Zijn blanke vrijwilligermagt kon niets voor hem doen. Zijn beroep op de Britten, den Vrijstaat, West-Grikwaland en de Kolonie werd in de loketten der kantoren weggestopt en hielp hem niets. Andermaal trad een Afrikaan en een Transvaalsch onderdaan tusschenbeiden en redde hem. Wettelooze Boer! Edelmoedig Albion! Massouw, een onafhankelijk opperhoofd, eischt grond als oorlogsvergoeding en Mankoroane, dit toestaande, voegt zijne vrijwilligers bij die van Massouw en geeft genoeg om aan hunne vorderingen te voldoen."

Aan Vice-President Kruger zijn weder 33 requisitiën voor zijn kandidatuur voor het presidentschap, met 1,950 namen geteekend, toegezonden; aan Generaal Joubert drie met omstreeks 500. De Generaal geeft een kort antwoord, waarin hij adressanten raadt naar een beter man dan hij is uit te zien, maar tevens zijn vertrouwen uitdrukt dat, als het lot onverbiddelijk op hem mogt vallen, God hem de noodige kracht zal schenken om Hem en het land te dienen. Het antwoord van den heer Kruger luidt als volgt:—

"Mijne Heeren!

"Mijn antwoord op vroegere requisities van hooggeachte Burgers der Zuid Afrikaansche Republiek is u allen bekend. Uitvoerig, duidelijk en rondborstig heb ik daarin mijne staatkundige beginselen en zienswijze blootgelegd. Ik zal nu niet herhalen wat ik reeds gezegd heb en ik neem de vrijheid u daarheen te verwijzen.

"Mij is niet onbekend, dat eenige punten uit mijn vorig antwoord hier en daar verkeerd werden opgevat, zooals blijkt uit de notulen eener vergadering, gehouden te Standerton, aangaande de Emigratie.

"Maar er zijn eenige belangrijke punten als toen of in het geheel niet of slechts kortelijk door mij aangevoerd, die nu door de omstandigheden dermate op den voorgrond gesteld worden, dat ik mij geroepen acht u desbetreffende mijne inzigten mede te deelen.

"Zij zijn de volgende punten:—

"1. Vooreerst de betrekking van de Regering tot de Naturellen in ons land.

"Het is bijna onmogelijk voor mij te zwijgen over dat punt, nu wij tegen onzen zin gedwongen zijn geworden tot een commando tegen kaffers. Hoewel ik natuurlijk daarover niet veel wil zeggen, moet ik toch dit aanmerken, dat dit commando even regtvaardig en noodzakelijk is als de oorlog, welke wij voor twee jaren gevoerd hebben tegen eene buitenlandsche mogendheid. Onze burgers hebben dat begrepen en zijn dus even bereidwillig ten strijde getrokken; en ons aller vertrouwen is dat onder den zegen des Allerhoogsten ook uit dit kwaad goed zal geboren worden voor de Republiek.

"Maar nu over de betrekking van de Regering tot de Naturellen in ons land. Men spreekt veel over een algemeene Naturellen-politiek in de verschillende Staten van Zuid Afrika. Ieder die de moeijelijkheden van dit vraagstuk indenkt zal zeker met mij eens zijn, als ik dien man voor den grootsten weldoener van Zuid Afrika verklaar, die eene voldoende oplossing daarvan geeft. Die man zal misschien nog geboren moeten worden. Maar wat onze Republiek betreft is de pligt of de taak der Regering duidelijk en eenvoudig; ieder Kafferstam binnen de grenzen van ons land moet het oppergezag der Regering leeren eerbiedigen en voor de bescherming der wet, die hij geniet, zijn aandeel in de algemeene lasten dragen. Wanneer de heillooze invloed van vreemdelingen en vijanden der Republiek, welke nu zoo menigmaal die ongelukkige kaffers wijs maken, dat zij sich niet als onderdanen der Regering behoeven te beschouwen, wanneer, zeg ik, die heillooze invloed eenmaal zal gedood zijn, dan is het tijdstip gekomen dat de Naturellen stammen de zegenrijke vruchten zullen plukken van het oude stelsel der Republiek, dat aan iedere stam van beteekenis eene bepaalde locatie wordt aangewezen, onder bescherming der Regering. Want wat in de Conventie over die locaties werd bepaald is eenvoudig de oude wet der Republiek. In de toekomst ligt mijne hoop, dat het eenmaal door Gods zegen zoo ver komen zal, dat orde, werkzaamheid en godsvrucht ook den kaffer tot een gelukkig en tevreden onderdaan der Zuid Afrikaansche Republiek zal maken.

"2. In verband hiermede kom ik tot onze betrekkingen tot het buitenland. Het is naar mijn innige overtuiging de heilige pligt van een Staatspresident voor de vrijheid en onafhankelijkheid van den Staat met alle kracht te waken. Ik weet dat de verlichte Regering van H. M. de Koningin van Engeland, dat de groote Staatsman, W. E. Gladstone, er niet aan denken onze vrijheid te belagen, dat het werk van den vrede op Langesnek gesloten veilig genoeg is. Maar ik weet ook dat tal van buitenlandsche en binnenlandsche vijanden van den dag van het herstel onzer vrijheid af, niet stil gezeten hebben den politieken gezigtseinder donker te maken. Hun beste middel vinden zij altoos in die ongelukkige kaffertwisten, binnen en buiten onze grenzen. Zij maken die arme wezens tot hun speelbal. Door hun voorgewend medelijden met die ongelukkige, onbeschaafde en onkundige heidenen worden die twisten aangestookt en onderhouden, en wanneer de Regering der Republiek dan tusschen beide wenscht te komen, om een werk des vredes tot stand te brengen, is het door hun invloed, dat de buitenwereld in den waan gebragt wordt, alsof de Regering door nooit gestilden honger naar land gedreven, vergrooting van grondgebied begeert. Alleen aan die valsche voorstellingen is het toe te schrijven dat zelfs een onder-Secretaris van Staat voor Koloniën in de najaarszitting van het Engelsche Parlement heeft kunnen zeggen dat wij vermeerdering van grondgebied hadden gevraagd. Indien de keuze der bevolking mij den zwaren last op den schouders legt van Staatspresident, zal het mijne voornaamste taak zijn in dezen zin de onafhankelijkheid van den Staat te handhaven, in zijnen regtmatigen invloed ten goede en tot bewaring van den vrede ook onder de naturellen-stammen aan onze grenzen.

"3. Wij moeten de erfenis onzer vaderen handhaven. Het tractaat van Zandrivier is voor ons allen de hoeksteen onzer vrijheid! Toen wij ten vorigen jare de Conventie sloten met H. M. de Koningin van Engeland, was dit een gelukkig einde van een rampzalig misverstand, dat gedurende vier jaren en langer de Regeringen van Engeland en van deze Republiek van elkander had vervreemd. Sinds is daar een einde aan gekomen. De benoeming van een vasten vertegenwoordiger der Engelsche Regering in ons land, is een waarborg dat de vroeger zoo dikwijls voorkomende stoornissen der goede verstandhouding niet meer zullen voorvallen. Het vele gebrekkige in de bepalingen van de Conventie ten vorigen jare gesloten, wordt hoe langer hoe meer ingezien, en in vertrouw met Gods hulp in staat te zullen zijn eerlang de Engelsche Regering te overtuigen dat verandering dier Conventie in den geest der voorstellen van den Edel Achtbaren Volksraad, niet langer kan uitgesteld worden.

"4. Nog één punt. Wat ons ontbreekt tot de ontwikkeling onzer hulpbronnen en het tot stand brengen van noodzakelijke publieke werken, is—kapitaal. Zulks is onze aandacht geenszins ontgaan, doch daar wij nog steeds in onderhandeling waren, konden wij ons vroeger op dit punt niet uitspreken. Nu meenen wij is ook hierin voorzien. Het is ons gelukt den grondslag te leggen voor eene degelijke Nationale Bank, door middel waarvan buitenlandsch kapitaal zal instroomen ten nutte van uwe Regering en burgerij. Twaalf maanden lang zullen de burgers gelegenheid hebben aandeelen te nemen in gemelde bank; in alle landskantoren zal gelegenheid daartoe opengesteld worden. Binnen kort zult gij in kennis gesteld worden met volledige bijzonderheden desbetreffende.

"Hopende dat onze trouwe God, die ons tot dus ver zoo genadiglijk door alles henen geholpen heeft, onze bevolking ook leiden zal naar zijnen wil in de keuze van haren Staatspresident en voorganger, leg ik de verkiezing in uwe handen."

Wat die Nationale Bank betreft, daarvan verschijnt de acte van oprigting in de *Staatscourant*. Er blijkt uit dat advokaat Hollard de zaakt bemiddeld heeft, en dat de concessionaris een te Londen gedomicilieerd Duitscher, Emil Loibl, is. De concessie is voor 30 jaren, maar kan, als de Bank zelf dit verlangt, voor nog 30 verlengd worden. Zij wordt opgerigt onder beperkte verantwoordelijkheid. Het kapitaal kan, met goedkeuring der aandeelhouders en der Regering, vergroot, maar niet vóór het oorspronkelijk kapitaal van een millioen pond sterling afbetaald is. "De operatiën der Bank in de Zuid Afrikaansche Republiek zullen hoofdzakelijk bestaan in het verdisconteren van wisselbrieven en ander handelspapier, in het koopen en verkoopen van wisselbrieven en ander papier, in het beleenen van goederen, waren en koopmanschappen, munt en muntmateriaal, in het geven van voorschotten op effecten, hetzij staatsschulden, hetzij aandeelen en obligatien van hier te lande gevestigde maatschappijen of op ander onderpand, in het ontvangen van gelden in deposito en rekeningcourant en waarden in bewaring, in den handel in goud en zilver, biljoen en verder muntmateriaal en in het doen verwerken en vermunten daarvan, en in het uitvoeren van finantiëele commissien voor het Gouvernement en parliculieren. De Nationale Bank der Zuid Afrikaansche Republiek houdt zich met geen andere operatiën bezig dan de in het vorig artikel genoemde. Zij verleent aan niemand eenig crediet of voorschot in blanco, zij kan hare eigene aandeelen niet inkoopen of beleenen." "De verhouding waarin het gezamenlijk bedrag der bankbilletten in circulatie door munt of muntmateriaal moet zijn gedekt, zal zijn ten minste drie-en-dertig percent in goud of zilver, vermunt of onvermunt. In dringende omstandigheden zal de Regering der Republiek de verhouding tusschen billetten en hunne metaaldekking kunnen verminderen op voordragt der Directie en voor zoodanigen tijd als zij zal bepalen. De Nationale Bank zal zijn de kassier en rekening-couranthouder van het Gouvernement der Zuid Afrikaansche Republiek, en zij zal zich kosteloos belasten met het ontvangen van alle landsgelden, die aan het hoofdkantoor of hare vertakkingen moeten worden gestort; alle uitbetalingen daarvan zullen alleen op behoorlijk gezag door haar kunnen worden gedaan, en binnenslands kosteloos geschieden. Voor alle uitbetalingen, in- of verzending van Gouvernementsgelden naar het buitenland, zal de Bank alleen die onkosten en commissiën aan het Gouvernement in rekening brengen, welke zij zelve te betalen heeft. De Regering waarborgt aan de Nationale Bank der Zuid Afrikaansche Republiek vrijstelling van zegel voor hare bankbilletten en alle andere van de Bank uitgaande stukken; vrijstelling van eenige licentie en oorlogsbelastingen, terwijl de ambtenaren der Bank vrij zullen zijn van persoonlijke kommando of krijgsdienst. Dat de aandeelen in de Nationale Bank der Zuid Afrikaansche Republiek zullen worden gesteld ter grootte van Tien en Een honderd Ponden Sterling, en zal de inschrijving daarvoor moeten worden opengesteld aan de burgers van Londen, Amsterdam, Parijs en Frankfort, alsook op andere plaatsen indien verkiesbaar, met dien verstande, dat een gedeelte van het maatschappelijk kapitaal, niet minder dan Een honderd duizend ponden Sterling, gedurende den tijd van twaalf maanden van af de bekendmaking der vestiging van de Maatschappij, in de *Staatscourant* der Zuid Afrikaansche Republiek, a pari, beschikbaar gesteld worden in de Zuid Afrikaansche Republiek, en dat de inschrijvingen ten dien einde zullen worden aangenomen aan het kantoor van den Thesaurier-Generaal en alle Landdrostkantoren in de Republiek. Wanneer de aandeelen voor dat bedrag als hiervoren vermeld, of eenig deel daarvan niet genomen zijn binnen den boven bepaalden tijd, zal de directie der Bank geregtigd zijn daarover anders te beschikken. Indien binnen zes maanden na dagteekening en onderteekening dezer acte van concessie, het vierde gedeelte van het maatschappelijk kapitaal niet zal zijn bijeengebragt en de acte van oprigting zijn gepasseerd, zal deze concessie geacht worden te zijn vervallen en geen enkel regt meer daarop kunnen gelden, en bij niet-nakoming van eenige andere voorwaarden in deze concessie bepaald, zal de Regering geregtigd zijn, na alvorens eene wettige uitspraak van het Hoog Geregtshof der Zuid Afrikaansche Republiek erlangd te hebben, deze concessie terug te trekken."

Requisitiën voor den Volksraad zijn aangenomen door de heeren T. N. de Villiers voor Pretoria, F. W. Kock en J. F. Celliers (redacteur van de *Volksstem*) voor Bloemhof, en J. M. van Rooijen voor Utrecht. Tot leden der examen-commissie zijn benoemd de Superintendent Generaal van Onderwijs, de Hoofdregter, de Landmeter Generaal, Dr. Dyer en de heer C. J. Joubert. Verder vindt men, ten bewijze dat men in de Republiek de Kaapkolonie vooruit is, de aanstelling van twee "jagtopzieners" vermeld. "Piet Retief" is de naam van een nieuw dorp op de plaatsen Osloop en Geluk, in de McCorkindale gronden, te stichten; te Pretoria heeft men erge onweders, met zwaren regen, gehad; en op de algemeene vergadering der Ned. Hervormde Kerk, te Heidelberg zittende, is het plan tot Kerkvereeniging met groote meerderheid van stemmen aangenomen.

Eindelijk nemen wij uit de *Volksstem* nog het stuk over belasting in arbeid, enz. over, waarvan de verschijning in de Engelsche taal de *Cape Times* en *Eastern Star* gelegenheid gegeven heeft om te toonen met hoeveel graagte zij alles te lijf gaan wat in een Hollandsch-sprekende Republiek tot oplossing der arbeidskwestie wordt voorgesteld; want waarom verbeelden die Afrikaners zich dat zij eenige kwestie kunnen oplossen, en is het niet geraden om, als zij er iets over opperen, dadelijk te betoogen dat alles op herstel der slavernij neerkomt?

"De voortdurende rustverstoringen onder de Kaffers, en op dit oogenblik meer bijzonder bij Mapoch, die ons jaren lang een doorn in het vleesch is, nopen ons te overwegen in hoeverre de verpligtingen worden nagekomen welke de inboorlingen verschuldigd zijn aan het heerschende ras, en welke stappen in de onmiddelijke toekomst dienen genomen te worden om ze af te dwingen.

"Klagten van schaarschte van arbeid zijn overvloedig en dat wel voornamelijk in die distrikten waarin de kralen talrijk zijn. De landerijen wachten op de ploeg, de oogst is gereed voor den sikkel, en toch is er maar één geroep onder de burgers: de kaffers willen niet werken. Van Grobler op den Steenkampsberg tot bij Suikerboschkop, bijv. om niet de drift bij Nellmapius te noemen (waarop, ter loops gezegd, de aandacht der autoriteiten te vergeefs is gevestigd), is de weg in een toestand die gevaarlijk is voor onze posten en zoowel voor het leven als de ledematen der passagiers. 't Helpt niets om met de Regering of de plaatselijke beambten te twisten. De laatsten zeggen: "geen autoriteit, geen geld;" de eersten zeggen: "geen arbeid." En zoo rolt de postkar voort en brengt ons leven in gevaar, terwijl jaar na jaar voorbijgaat en toch wordt de kwestie omtrent kaffer-arbeid voortdurend ter zijde geschoven.

"'t Komt ons voor dat de gelegenheid en de tijd nu gekomen zijn om deze kwestie aan te pakken en eens voor altijd te regelen. Wij zijn in eene worsteling gewikkeld met een ondergeschikt opperhoofd, de uitslag waarvan niet twijfelachtig kan zijn, schoon zij een weinig vertraagd moge worden. 't Mag onzen burgers wat ongerief kosten, eenig verlies van tijd, zonder twijfel eenig persoonlijk verlies in schade aan den oogst veroorzaakt, en misschien het verlies van eenige nuttige menschenlevens om Mapoch ten onder te brengen. Doch wat 't ook al kosten moge en hoelang het ook al duren moge om dit lastig en oproerig opperhoofd te vernietigen, de laatste man thans op kommando is doordrongen van de noodzakelijkheid om 't door en door goed te doen.

"Is dit eenmaal gedaan, dan vertrouwen wij, dat de Regering niet weekmoedig genoeg zal zijn om een duim van het voordeel af te staan dat zij verkregen zal hebben tegen zoo groot eene opoffering voor onze burgers. 't Is naar den dag van afrekening waarnaar wij uitzien als de eerste stap in het nakomen der verpligtingen welke dit inlandsch opperhoofd aan onze Regering verschuldigd is, en wij verwachten dat de kwestie van *belasting in arbeid* beschouwd zal worden als van even groot belang als belasting in geld of goed.

"Wij zijn heden niet van plan om te treden in de hoofdkwesties der wet over inlanders, wat wij bij eene andere gelegenheid misschien doen mogen. Wij zullen onze opmerkingen van daag tot twee kwesties bepalen: Inlandsche Belasting en Inlandsche Lokaties, die zich meer prominent aan onze aandacht opdringen en dan ook eigenlijk de voornaamste oorzaak zijn van de tegenwoordige rustverstoring.

"Belasting van Inboorlingen.—Sedert onheugelijke tijden is 't de gewoonte geweest, volgens Inlandsche Wet, dat het individu aan zijn hoofdman betaling doet in geld of goed als schatpligtigheid of erkenning van diens regten. Voorts heeft dezelfde gewoonte van den hoofdman af tot het mindere opperhoofd en van de mindere opperhoofden tot het Groot-Opperhoofd soortgelijke trappen van erkenning erlangd van de regten van het Groot-Opperhoofd over het lagere opperhoofd en aldus afdalende tot het individu. Het individu moest gehoorzamen aan de wenken van het opperhoofd voor den oorlog, voor expedities, voor pleizier, of voor den arbeid, en betaalde aldus met persoonlijke dienst, hetzij hij al dan niet ook in geld of goed betaalde.

"Wij hebben dus geene nieuwe kwestie onder behandeling, wij raden thans aan het in praktijk brengen van eene gewoonte welke in den laatsten tijd niet is uitgeoefend. Er schijnt voor ons geen reden te bestaan waarom inlanders die binnen onze grenzen wonen en de beschutting genieten welke onze bescherming hun verschaft tegen buitenaf wonende stammen, niet in persoonlijken arbeid bijdragen zullen tot de verbetering en ontwikkeling van het land waarin zij wonen. We verzoeken dat bij de afrekening met Mapoch en de hem omringende mindere hoofden, deze kwestie prominent op den voorgrond gebragt zal worden.

"Om onze gedachten nog duidelijker uit te drukken, meenen wij dat van elke honderd hutten die een opperhoofd bezitten mogt, een zeker aantal werkvolk, zeg 25 bijv., onderworpen behooren te zijn aan gedwongen dienst aan publieke werken, voor zoodanig termijn als vereischt wordt, geen drie maanden in een jaar te bovengaande. 't Is eene kwestie van politiek of het opperhoofd zelf dan wel het individu betaling ontvangen zal; of wel, of er eenigerlei betaling wezen zal, dan wel of de arbeid genomen zal worden in plaats van belasting in geld of goed. 't Is eveneens eene kwestie van politiek wat het bedrag der bezoldiging in de maand zijn zal.

"Deze zijn kwesties afgescheiden van de in behandeling zijnde zaak en die kunnen geregeld worden wanneer de tijd daartoe gekomen is; doch met het oog op onze behoeften aan betere gemeenschap met wegen en spoorwegen, halen we de hoofdzaak nog eens aan en dringen op dezelve bij onze Regering aan: 'dat de kaffer ons arbeid verschaffen moet voor Publieke Werken.'

"Dit brengt ons, kortelijk voor het tegenwoordige, tot de kwestie van Inlandsche Lokaties.

"De oorsprong van lokaties kan aldus kortelijk worden verklaard:—Toen het blanke ras in dit land voorwaarts drong en den oorlogsvloed verder en verder terug drong, werd aan zekere inlandsche hoofden, die niet gevreesd werden, of die zich aan de nieuwe meesters onderwierpen, toegelaten om in vrede op zekere plaatsen te wonen. Het land was uitgestrekt, de grond van weinig waarde, de blanke bevolking was dun gezaaid en 't was de moeite niet waard om de grenzen van plaatsen of lokaties te bepalen.

"Voor jaren lang heerschte er vrede, het vee vermenigvuldigde, het volk vermeerderde en werd rijk; de opperhoofden onderwierpen de eene kraal na de andere van de zwakkere Kafferstammen rondom zich en verbeeldden zich dat het land hetwelk reeds in plaatsen uitgegeven was nog aan hen toebehoorde. Om deze moeijelijkheid in de toekomst te vermijden is 't dat wij vertrouwen dat de nieuwe lokaties sekuur omschreven en afgeperkt zullen worden, opdat die burgers, die jaren lang belasting op plaatsen betaald hebben, hun eigendom bezitten of grond van gelijke waarde elders verkrijgen mogen.

"Wij hopen tevens dat de lokaties niet van onbepaalde grootte wezen zullen, doch dat de grootte beschouwd zal worden naar evenredigheid tot het aantal hutten onder de jurisdiktie van elk opperhoofd, en ver genoeg van elkander en verspreid zullen zijn om 't minder gemakkelijk voor de kaffers te maken om zich in oproer te vereenigen.

"Als eene ondergeschikte bepaling, schoon eene die men niet uit het oog verliezen mag, meenen wij dat over de lokaties een goeden weg in twee rigtingen behoort gemaakt te worden, welke de kaffers van zoodanige lokatie behooren verpligt te zijn in orde te houden. Er zal alsdan minder gelegenheid wezen voor den kaffer om een leven van nuttelooze luiheid te slijten en meer aansporing voor hem om zijn arbeid te verkoopen aan onze burgers, die er zoo groote behoefte aan hebben."

CORRESPONDENTIE

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN. INGEZONDEN STUKKEN KUNNEN NIET TERUGGEEISCHT WORDEN.—RED.]

HONGERSNOOD IN NAMAQUALAND.

Riebeeks Kasteel, 9 Dec., 1882.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Gelieve mij toe te laten door middel van uw blad een beroep te doen op de milddadigheid onzer landgenooten, in belang van noodlijdenden in Namaqualand. Toen ik in Februarij laatst de gemeente bezocht, scheen het mij of de toekomst voor velen duister was. Sedert en ook heden heb ik uit private berigten vernomen, dat er werkelijk hongersnood is, beide onder blanken en gekleurden. Ik versta dat het Gouvernement in de behoefte zal voorzien. Ik hoop dat, gelijk bij vroegere gelegenheden, de arme blanken niet zullen worden vergeten. Is er geen brood voor den eter, er zal ook geen zaad zijn voor den zaaijer. Geeft de heer uitkomst en vallen de ploeg-regens, maar er is gebrek aan zaad, dan komt er niet spoedig een einde aan de ellende. Daar ik persoonlijk bekend ben met de omstandigheden der behoeftigen, zoo wil ik mij gaarne belasten om giften in geld en koorn voor hen te ontvangen en hun te bezorgen. Het plan is meest om hen van zaad te voorzien, voor den aanstaanden ploegtijd. Den broeders, leeraars onzer kerk, wordt ook vriendelijk verzocht om collecten in hunne kerken te houden voor dit doel. Op den dankdag voor genoten zegen in hunne gemeenten, biedt zich eene schoone gelegenheid er voor aan. Er zal een naauwkeurig verslag van ontvangst en uitgaaf worden gegeven.

J. S. HAMMAN.

DE AFSCHAFFING.

Groenepunt, 11 Dec. 1882.

Den Editeur "Zuid Afrikaan."

Mijnheer,—Bij al hetgeen er over de afschaffing van sterken drank in de laatste dagen geschreven is, een geschrijf waaraan ik geen deel hoegenaamd wilde nemen, omdat de toon er van m. i. geen goed kon doen, voeg ik thans slechts het volgende.

Iemand, die de zendingstatien der verschillende kerken onder de Zulus in Natal bezocht heeft, verhaalt van de ontzaggelijke hinderpalen die de zendelingen ontmoeten in de poging om van die gezonkene verdierlijkte lieden een christenvolk te maken; werkzaam, eerlijk, rein en nuchter. En onder anderen haalt hij deze zinnen uit het rapport der Amerikaansche zending aan:

"Hoewel de bierpartijen nog niet gansch opgebroken zijn, zijn zij minder openbaar en luidruchtig. Ook is het niet vreemd, dat er twee partijen over deze vraag zouden zijn, wanneer geleerde doctoren in de godgeleerdheid in de Amerikaansche kerk de beste methode om den drankduivel uit te werpen niet weten te vinden. *De drankgewoonten* (ik onderschrap) *van kerkgaande lieden in de kolonie*, en van de *predikanten van alle gezindten*, met weinige uitzonderingen, *maken het ons niet gemakkelijk* om matigheidsgemeenten op te rigten en matigheidspredikers van het evangelie te vormen. Op een der oude statien is des Heeren avondmaal een langen tijd niet bediend geworden, wegens de hardnekkige weigering der leden om de bierpartijen te laten varen.

Gelief bovenstaande te plaatsen en verpligt

Uw dienstw.

E. Z. DE BEER.

GOUVERNEMENTSTOELAGEN AAN LEERAARS.

Drieankerbaai, 12 December 1882.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Mijn doel in het toezenden van de opinie van den Procureur-Generaal, en mijne aanmerkingen daarop betrekking hebbende, die gij in uw uitgave van heden erkent, was slechts om de aandacht te vestigen op een zaak waaromtrent de Holl. Geref. Kerk in Zuid Afrika geenszins onverschillig zijn kan. Ook bij u vind ik iets van een twijfel omtrent de kwestie hetwelk ik opgenomen heb, en de volgende illustratie—gegrond op zijn opinie—door den heer Leonard zelve gegeven, zal de vraag door u voorgesteld, bevestigend beantwoorden, namelijk, dat "wel een leeraar die nog staat op de plek waar hij in 1875 stond, een beroep aannemende te Wijnberg, het traktement van wijlen Dr. Faure zou blijven trekken, maar niet een leeraar die sedert 1875 van standplaats verwisseld is en het landstraktement geniet wat zijn voorganger in 1875 toekwam." De uitlegging van de zaak door den heer Leonard is als volgt:—"De Wel-Eerw. heer Longden was op den 6den Julij 1875 de Wesleyaansche predikant te Bathurst, en als zoodanig was hij in genot van een salaris. In Mei 1876 werd hij naar Salem verplaatst, en indien hij Bathurst heeft verlaten om een vacature te vervullen, welke te Salem is ontstaan, door de verplaatsing van een leeraar, toen wettig in bezit van een salaris, dan was hij geregtigd—zoo lang als hij te Salem bleef—om zoodanig salaris te eischen. In Januarij 1879 werd hij van Salem naar Peddie verplaatst. Indien hij naar Peddie gegaan is om een leeraar op te volgen, die een gesalarieerde betrekking aldaar op den 6den Julij 1875 bekleedde, dan kon hij zijn salaris tot den 6den Julij 1880 vorderen. Hij kan dus *nu* (18 Feb. 1881) niet meer, onder eenige omstandigheden, als leeraar van Peddie, een traktement eischen." Volgens brief van den Auditeur-Generaal, dd. 4 Maart 1881, aan den Kol. Secretaris gerigt, blijkt het dat die ambtenaar zich beschouwt gehouden te zijn aan het vermeld professioneele gevoelen van den Prokureur-Generaal. Inderdaad, volgens een ander schrijven van dienzelfden beambte, van den 20sten Augustus 1880, wordt het bewezen dat er in strijd met het gevoelen van den heer Leonard was gehandeld geworden, en verzoekt hij instructies van het Gouvernement, hoe gehandeld moet worden in het terugkrijgen van gelden, welke onder verkeerde indrukken betaald zijn geworden.

De uwe,

P. E. DE ROUBAIX.

DE ONTHOUDINGS-VEREENIGING.

Calvinia, 9 December 1882.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—In uwe uitgave van den 18den November l.l. zie ik een stuk van een correspondent van Calvinia, (zeer belangrijk), gerigt tegen "Bovenvalleijer," te Wellington.

De correspondent vangt aan: "het is spijtig dat professor Hofmeyr's goede pogingen zooveel struikelblokken in den weg gelegd worden." Het schijnt mij, dat correspondent het goed meent. Echter denk ik dat het voor hem beter is om zich liever niet met zaken te bemoeijen waar hij geen kennis van heeft; want ofschoon correspondent zich beijverde om een goede voordragt te hebben, nogthans verraadt het Ezau's hand met Jacobs stem, en schijnt hij toch inderdaad niemand anders te zijn dan een jongeling wiens studie alreeds aan zijn vader £1000 kostte, (want de jongste couranten-strijd van Calvinia met betrekking tot "Gemeente versus Predikant," heeft ons reeds ook geleerd hoe knap onze jongeling met de pen is, en hoe zijn vaders besteede penningen nu hun vruchten afwerpen), en van wien nog veel verwachten is. (Het is toch ook al een groote belooning van zoo'n hoop geld om toch thuis in de couranten te wezen.

De Onthoudingsvereeniging heeft welligt een meer edel doel als in der tijd de jongelingsvereeniging. (Gaat die ook met geld gepaard ?)—Heer Editeur, ik bemerk dat ik een weinig van mijn punt afwijk, doch daar ik nu iets in verband met de vereeniging gezegd heb, zult gij mij toch meer gedoogen.

Hoe edel Z.Eerw.'s doel ook met de jongelingsvereeniging is, toch neemt het niet weg dat er ook in zeker opzigt van Prof. Hofmeyr's kant verzuimd is om ons, die zijne offerbrengers waren, een volledig verslag te geven, en ons per publicatie ook te verzekeren hoe en waarvoor ons geld gebruikt wordt, en op welken naam de publieke inrigting geplaatst is, en onder welke direktie. Z.Eerw.'s prospectus heeft alleen vermeld dat het geld gedeeltelijk voor de jongelingsvereeniging is.

Evenzoo is Prof. Hofmeyr's doel andermaal zeer overdreven, want als men acht slaat op onzen zakentoestand is het meestal zoo, dat wanneer de wijnhandel profiteert, de handel over het algemeen gunstig in ons land is.

Nu, Calvinia, ik vergeet u bijna, zoo gaat het soms met een kind. Gij beweert dat elk mensch op aarde een zaadzaaijer is. Regt zoo! Daarom spijt het mij dat het door u gestrooide zaad niet alleen onrijp en jong ingeoogst is, maar tevens ook niet van een goede qualiteit; want al was het ook rijp, dan is het toch maar afkomstig van distelen en doornen.

Hiermede, jongelief, neem ik vooreerst afscheid van u, hopende dat gij u toch in 't vervolg in acht zult nemen om niet meer zoo mild met uw zaad te zaaijen.

Heer Editeur, door bovenstaande een plaatsje in uw geëerde kolommen te gunnen, zult gij zeer verpligten

De Uwe,

PIET RAAKZIEN.

DE KERKSCHULD TE MALMESBURY.

Aan den Redakteur,

Mijnheer,—De oproeping van den leeraar in onze kerk, om weer goed bij te dragen voor de Bazaar in Februarij van het volgende jaar, zal zeker met blijdschap vernomen zijn. De menschen, leden der kerk, krijgen zoo veel aanmoediging van hunne voorgangers, dat het wel der moeite waard is om hen te helpen. Het is daarom jammer dat er nog altijd zooveel schuld op de kerk rust. Maar zou het niet goed zijn als de kerkeraad eens duidelijk voor den dag kwam, om bekend te stellen wat eigenlijk de schuld nog is? Toen de tegenwoordige leeraar beroepen werd, vroeg ik omtrent de toen bestaande schuld, en ik kreeg ten antwoord: de schuld in zijn geheel is nog £1600; maar er is meer dan £300 in kas.—Ik heb later vernomen dat het voorlezershuis voor £750 verkocht is, en de laatste Bazaar £500 heeft opgebragt; dan kan de schuld op den toren immers niet meer dan zoowat £300 of £400 zijn. Want, zoo als ik hoor, is de opbrengst van bankhuur, collekten enz., veel meer dan vroeger.

In de nieuwe pastorie kan immers het geld niet gegaan zijn, want ik verneem dat de nieuwe leeraar tezamen met een zijner broeders ouderlingen het geld verschaft hebben, omdat zij niet gaarne de gemeente wilden lastig vallen, daar zij gebouwd hadden volgens eigen goedvinden, zonder de gemeente te raadplegen.—Ik denk als de kerkeraad dus duidelijk voor den dag komt, dan zullen de gemeenteleden zeker als één man opstaan om de schuld te vereffenen. Malmesbury heeft immers getoond bij twee vorige gelegenheden dat men geen schuld op de kerk wilde hebben. Doch de toenmalige kerkeraad kwam openlijk met den zakentoestand voor den dag.

Men zal vragen waarom ik niet een brief aan den Kerkeraad heb geschreven; en dan antwoord ik: "Het is publiek belang, mijn vraag is een vraag van de geheele gemeente."

LIDMAAT.

DE ZENDINGSCHOLEN.

Paarl, December 1882.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—De bitse en onmenschelijke ontboezemingen van den heer Kretzen zijn als donderslagen op mij, alleen omdat ik hem op de zoo lang verzuimde pligten der *meeste* zendingscholen wees, en hem eenige fouten uit de legio desaangaande afmaalde. 't Behoeft dus geen betoog dat zijne school er ook onder begrepen is.

Hij bestempelt mij met "onverstand" en "ezel."

Ik neem het van mijn ouderen broeder aan. Hij is immers een authoriteit op 't gebied van verstand en welvoegelijkheid? Hetgeen ik in mijn vorigen schreef, heb ik bij ondervinding, en het kan gestaafd worden door negen-tienden in ons land. Waarlijk *hij* dondert op mij los als een "onverstandigen" en schoppenden "ezel." Hadde hij mij in Christelijke taal en op welvoegelijke wijze beantwoord, ik zou zijn ouderdom geëerbiedigd hebben, en hem kinderlijke weerstand geboden hebben; doch dat heeft hij verbeurt.

Maar ter zake.

Een onverstandige ezel kan veelal den verstandigen mensch wel degelijk corrigeeren. Getuige een Bileam der oudheid. En, gelijk Bileam, blijft de heer Kretzen ziende blind en hoorende doof, en, willens en wetens, holt hij voort langs den gevaarlijken afgrond. Ik wil hem bijna "Halstarrige" en "Bileam" noemen.

Helaas, de geschiedenis herhaalt zich ook in den heer Kretzen! Maar wat zal toch het gevolg zijn? Wij, boeren, herhaal ik, zijn voor de opvoeding der kleurlingen; doch "polemiek en politiek" moeten uit hunne scholen gebannen worden, of wij staken eendragtig onze penningen. De rapporten der schoolinspecteurs toonen duidelijk dat er te veel "geography, arithmetic," enz., op de zendingscholen onderwezen wordt. Nog onlangs klaagde een zendeling dat zijne leerlingen zeer laag, nauwelijks in standard III, waren, d.i. "political geography, compound rules," enz. Is dat niet schreijend! Vergelijk dit met den toestand van vele mijner medeboerenzoons en dochters, die nauwelijks op- en aftreksommen kunnen maken, en ons districts "geography" kennen, omdat de zendelingen de lieve zwartjes niet willen laten werken. Wij moeten "*onverstandig*" en "*ezels*" blijven, want de zwartjes moeten in alle wijsheid opgeleid worden. Mogen alle mede-onverstandige en ezels, boeren, dezen wenk van den verstandigen Kretzen ter harte nemen, en slechts zulke zendingscholen als door den heer Willemsen bestierd, ondersteunen, dan zal ons Zuid Afrika nog lang vruchten afwerpen van het zendingwerk. Gaat 't echter langer op de Kretzende wijze voort dan vrees ik, helaas, zijn wij weldra Chamieten en de zwartjes de heerschers. Maar ik ga sluiten. Echter zou ik den heer Kretzen raden, als hij zich weer geroepen gevoelt in 't publiek te spreken of te schrijven, te gedenken dat hij het niet met de zwartjes te doen heeft, door zoo gebiedend en onwelvoegelijk zich uit te laten, maar op behoorlijke en Christelijke wijze, al was 't dan ook ezelachtigheid en onverstand, zijne ideeën te ontboezemen. Wij zijn wel *onverstandigen* en *ezels*, maar 't bewustzijn van dat feit zal ons bewaren van de razernij van de weinige geleerdheid van den heer Kretzen. Een weinig geleerdheid is zeer gevaarlijk. Het is eene kunst en eene groote vordering in de volmaaktheid zichzelven minder te achten dan men wezenlijk is. Hooggevoeligheid en verwaandheid houden dientengevolge beter huis bij de mingeleerden dan bij ongeleerden of meer geleerden.

Verschoon mijne fouten en ontaalkundigheid, heer Editeur, want ik ben maar een

BOERENZOON.

EEN SLAMSCHE LASTERZAAK.—Een vrouw van den naam van Citi Abrahamse werd onlangs in het Politiehof tot boete veroordeeld wegens het bezigen van vuile en onbehoorlijke taal tegen Galima Osladien, de vrouw van een hadji van dien naam. Thans bragt Galima een civiele actie tegen haar voor £20 schadevergoeding, en wel omdat haar man haar bedreigd had haar weg te zullen sturen als zij haar naam niet zuiverde. De laster, zoo als Galima en andere getuigen ze meêdeelde, was dat klaagster met zekeren Samodien op straat had staan praten en toen was gedaagde verschenen en had haar de ongepaste woorden toegevoegd. Wat haar in die woorden het meest had gehinderd was dat zij beschuldigd werd een ligtekooi te zijn, en door haar onzedelijk gedrag de middelen verworven te hebben om zulke fraaije onderkleeren te koopen als zij aanhad. De verdediging kwam daarop neer dat al de gebezigde woorden den heer Samodien gegolden hadden maar daar de Magistraat niet gelooven kon dat Citi een manspersoon beschuldigingen zou hebben toegevoegd die alleen op een vrouw sloegen, moest zij £5 schadevergoeding en de kosten betalen.